

De iurepatronatus

Hca.

Supra visū ē de pben. z dignitatib⁹. Itē de religiosis domib⁹. Itē de capell' monachoz. s. q. ad istas sit institutō finitō p pntatōez psoni z sic possz dubitari de iurepzonat⁹ z de mō pntatōi z filib⁹. merito post hcas pcedētes sbjci tur ista. Et scias q pzon⁹ dī multiplici in iure nā dī patronus aduocat⁹ respectu cause quā p monēdā assumit patrociniō suo. l. rē nō nouam §. patroni. C. de iudi. xv. q. ij. c. i. Itē dī pzon⁹ dīs respectu serui vt patet in toto titulo. ff. de iurepa. z de istis patronis z patronatibus non tractat h. 3. dī patronus qui cōstruxit vel dota nit seu fūdauit ecclesiam z dī patronus. qā sic pater ducit filiū de nō cē ad eē ita patronus ec clesia dēducit ad eē. z de isto patronatu tractat h. Quid aut sit iurepatronat⁹ vt sic hēat sba rei de qua tctatur sum⁹. dic post Jo. an. q. est ius honorificū onerosum z vtile alicui cōpetēs i ec clesia p eo q diocefani cōsensu ecclesiam pstru xit fūdauit vel dotauit ipse vel is a quo cāz hūit z declara h. mō. It. n. ius honorificū qz patro nus hz bonozē i pntando rectorē. nō cim potest epō vel alius pntas istinere rectorē i hñficō si ne pntatōne psoni. vt i. c. decernim⁹. xvi. q. vij. z. j. quasi p totū. Itē ē bonozificū qz dī p alijs bonozari i ecclesia patronata. vt. j. e. nobis. Itē dī ius onerosū qz patron⁹ tenet defendē ec clesia ne bona idebite dilapident. xvi. q. vij. filijs. Quid ius vtile qz cōsegt vtilitatē ex pzonatu. qz si deueniret ad inopiā tenet ecclesia ex red ditibus vltra necessaria remanentib⁹ alere pzo nū pinguis qz alios paupes. vt in. c. quicunqz ea. cā z q. z de his aliqd nō. j. eo. nobis. Quid i in diffinitōe q cōpetit ex eo q cōstruxit z. nā debes scire q iurepatronatus acquirat altero de tribus modis. aut qz cōstruxit ecclesiam. vt i. c. monasteriū. xvi. q. vij. aut qz eā dotauit vt in d. c. filijs. aut qz illā fūdauit. i. assignauit fūdum vbi ecclesia deberet cōstrui. vt i. d. c. nobis. z in c. abbatē. xvij. q. ij. pnt g tres patroni cōcurrere i eadē ecclesia vt qz vn⁹ dedit dotē alī fecē eā cōstrui alius dedit fūdū vbi cōstrueret. dic etiā q in dote cōferenda pnt plures cōcurrē. nam si siml dāt oēs dotē sūt patroni etiā si vn⁹ pterat min⁹ qz alius. vt voluit Anno. bic. z hēs in gl. lxij. di. in sūma. z sic limita glo. de c. q. c. q. q. q. dī q si qs modicum contulit p dote nō efficit patron⁹ quā singularis nō. s. z eā itellige quādo vnus solus dedit dotez. sec⁹ si plures dederunt dotē sufficiētē. nā iura idistincte dicūt q ex do tatōe qs efficit patron⁹ nec distinguūt si sit vn⁹ vel plures dotātes. Itē pnt rōe dicēdū i pluri bus pntatōib⁹ vel dotatōib⁹ vel fūdātōib⁹. dīxi po stremo vlt is a q cāz hūit. nā sāt ē q pzonat⁹ fue rit a pnt acqst⁹ alio ex mōis pdcis. nā tñsmittit ad hñ des vlt alio mō de q. s. i. pccesu ti. z ad pdi cia vide gl. nō. z plenā. xvi. q. vij. i. c. pie mētis.

Derlatuz ^{Si ppter discordiaz} patronozū ecclesia caret admi nistratōne cessat in ecclesia a di uinis tolluntur reliquie z ostia claudunt si alit sine scādalo ecclesie puideri nō pōt. b. d. cū sequē. z duo fac cōciliū p pbibz ec clesia inter pzonos diuidi. z ponit quid facere debet epō cū psoni nō ordināt ecclesiam. z ibi z sic. Itē p ibi iter heredes psoni q iurepatro natus tñsit in heredes patroni. z nō q tex. indī stincte loqitur de heredibus patroni ex q potest inferri ad multas. q. Itē nūqd iurepatro tronat⁹ tñscat solū ad hñ des sanguis sic iurepa natus libertoz an ad hñ des exncos. In. s. su per hca dicit q tñsit ad quoscūqz heredes. z h cōit tenet p h glo. i. nā si transit cum vniuersita te in cñesū. vt in. c. ex lris. z. c. cum seculū. j. e. fortius tñsit cū hñ ditate in heredes institutos a patrono. Itē ex hoc inferi q si pnt instituit filij vel filiā in re certa z exncum vniuersalē hñ dez iurepzonat⁹ nō tñsibit i filiū vel filiā. s. i hñ dem vniuersalem. Itē aut sūt plures hñ des oēs siml efficiunt patroni vt hñc z i de. fi. eo. ti. vbi vide An aut i diuisione hñ ditate possit iudex vni ad iudicare iurepzonat⁹. dic vt nō. Jo. an. j. eo. que rimontiam vbi dicit. Itē pōt dubitari nūqd tñ sit in femias an tñ in masculos. dic q pariter i omnes. quā iura non distinguunt inter mascu lū z feminā p hñ facit. c. fi. de concess. pben. sentit glo. in. c. qm̄ inuestiturā. xvi. q. vij. z doc. i. de cā cle. fi. z vide quod dixi in dō. c. fi. Quid autē si competit infanti nunquid pupillus possit pre sentare vel tutor. vide Sede. consilio xvij. z ar chi. xvi. q. vij. decernimus. z per Jo. an. i. c. cūz ex eo. de elec. li. vi. Itē dubitabatur olim an heredes succederent in iurepatronatus per stirpes an per capita. z hodie est declaratum q per stirpes. vt in dicta de. fi. ideo si plures succe dunt vni ex duob⁹ patronis ecclesie omnes ha bentur loco vnus. Itē queritnr qualiter debet intelligi tex. dum pbibet diuisionem inf heredes. doc. ponunt triplicē intellectum. qdā intelligunt q non possunt patroni conuenire vt vnus habeat patronatum in vna pte ecclesie et alius in alia. quā hoc est ius indiuisibile. Alij intelligunt de redditibus z possessionibus ec clesie. quā non possunt patroni inter re diuide re illos nec aliquid ab ecclesia exigere. x. q. i. in capitulo nouerit. Alij intelligunt de ipō iurepa tronatus. nam cum sit incorporeale non potest diuidi vt dicitur in glo. z quelibet expositio est bona z vera in se. pnt tñ patroni conuenire vt alternatis vicibus presentent. vt in dicta. de. fi. z si habent plures patronatus possunt conue nire vt vnus presentet in vna ecclesia z alius in reliqua. vt sic quemadmodum permittitur diui sio in tempore ita z ratione locozum. talis enim diuisio non pbibetur per istum tex. In glo.

ibi si ex dicitur ineq̄lib' rē. nō bñ glo. rē eaz tene
mētī. q̄ iuspatronat' est apud quēlibz heredem
insolidū etiā si sunt bēdes. p̄ ineq̄lib' p̄tib' rē.
nō bñ glo. rē tene eā mētī. qm̄ h' opī. cōiter tencē
p̄ doc. h' dixerit. Inm. q̄ pinguiorē vocē h'z bñs
maiorē p̄tē in bēditate. h'z tene glo. qz cū istō ius
sit indivisibile nō possum' dicere vnum habere
duas p̄tes in h' iure sicut h'z in bēditate. Quid
autē si vnus instituat in re certa alius in vniver-
so. s̄. tetigi rē vide Jo. an. in. c. cū seculū. j. e. vbi
dicā. In glo. si. ibi bodie fuari nō o3. sentit
ḡ glo. q̄ bodie h' c. sit correctū nisi sine scādalo
rē. h'z certe h' c. bodie manet firmū. nā puidz qm̄
aliē ecclīa. puideri nō pōt. Donec q̄ p̄soni sint
ita potētes q̄ ep̄s nō pōt sup̄plere eoz defectuz
tūc adhibebit remediū de q̄ h' r. c. se. rē vid de in
tellectu hoz. c. glo. fati nōbile in. c. siples. xvi. q.
vij. rē distingue. Aut enī est p̄tētio inē patronū rē
ep̄m. rē pōit ep̄s iconomū in ecclīa donec fuerit
sopita p̄tētio. vt in. c. cuz vos. de offi. ordi. Aut
est p̄tētio inē p̄sonos sup̄ iurep̄sonat'. rē o3 ep̄s
expectare lapsū t̄pis p̄fixi ad p̄sentandū. post
qđ si nō p̄ntabit ep̄s instituet rectorē. vt i. c. qm̄.
j. eo. rē h' si pōt sine scādalo. als autē seruabit qđ
hic dicit r. c. se.

Questio. Sumatū est. s̄. c. pr. Et nō p̄
ibi si aliē q̄ vltimū rēmediū o3 eē dispo-
sitiō h' c. rē p̄cedēt. p̄ h' vide qđ dixi. s̄. c. pxio.
Itē nō q̄ licet reliquie tollantur de ecclīa non
p̄pter hoc execratur ecclīa. rē itellige de religis
q̄ sūt in ecclīa i capsā v' i arca. sec' autē de religis
q̄ sūt sub tabula altaris. nā ex motione illarū
execrat altare. vt in. c. i. de p̄sec. ecclē. vel alta.
Itē q̄ nō p̄nt patroni velle vt plures institu-
antur in eadē ecclīa qz ecclīa o3 esse vnus re-
ctoris. vt in. c. cū nō ignozes. s̄. de p̄ben. Itē
ibi eligūt q̄ patroni dicuntur largo mō eligere
p̄sbum nō tñ stricte est electio qz p̄ p̄ntationē
nō tñ serf ius in p̄ntatū i ecclīa in. c. qđ aut. j. e.
sed per electionē sic. vide bonā glo. in. c. quāto.
lxij. di. vij. p̄p̄ie p̄ntatio rē nō electio spectat ad
patronum. sed pro tāto patroni dicuntur elige-
re q̄ an p̄ntatōez opoztet q̄ vnū eligāt. Et sic
nō q̄ largo mō dicitur patronus eligere. non ḡ
viciabitur libellus si dicitur q̄ patroni elegerūt
de quo vide qđ legitur rē nō. in. c. nobis. j. eo.
Itē q̄ patroni tenentur eligere idoneū. nungd
eligentes nō idoneū sint p̄ntati dic vt in. c. cum
vos. de offi. ordi. In glo. ibi tūc posset serua-
ri rē vide glo. in. c. si plures. h' allegato. rē qđ ple-
nius dixi. s̄. c. pximo.

Questio. In quibus
Si patroni in p̄ntatōe discordāt p̄ferē
p̄ntat' a maiorē p̄te. si est idone'. rē h' si sine scan-
dalo fieri nō pōt. v' p̄soni infra t̄ps debitū nō p̄-
sentāt ep̄s ordinabit ecclīaz h' d. p̄. ponit abnsū
patronoz. rē cōstitutōem. ibi p̄nti. Itē dūmo

nō ibi sustinuit q̄ p̄soni p̄sequitur iuspatrona-
tus ex grā rē p̄misiōe qđā rē tolerātia ecclē. nā
de iure cōi ex sola fūdātōe nō posset p̄son' acq-
rere iuspatronatus cum illud sit annexū spiritui
alibus in. c. q̄zto. de iudi. rē per h' infertur q̄ pa-
pa possit p̄uidere de ecclīa patronata laico-
rū sine p̄sentatōe patronoz. licet secus sit in
alijs p̄relatis citra papā. vt nō. in. c. cū dilectus.
j. eo. rē vide bonā glo. in. c. de p̄ben. rē p̄ Ar-
chi. xvi. q. vij. filijs rē in. c. hoztamur. lxxi. di.

Questio. In presentatione actu necessario non
regit' plenus omnium patronorum. h'z valet p̄nta-
tio facta p̄ maiorē partē. Itē in. v. si autē q̄ ra-
tione scādali inabilitat' q̄ ad bñficiū obtine-
ndum. nam p̄ntatus p̄ maiorē p̄tē h' nō admittit
rōe scādali. ad idē qđ in simui babes in. c. cum
teneamur. de p̄ben. nungd autē ius questū in
re perdat' rōe scādali vt sic p̄relatus remoueri
possit si sine scādalo populū nō pōt p̄relaturā te-
nere vide Inno. in. c. nisi cū p̄dē. de renūcia.

Ultimo ex tex. nō duos casus in q̄b' ep̄s insti-
tuit rectorē sine p̄ntatōe patroni. Itē qm̄
sine scādalo per p̄sonū p̄sentatus institui nō
pōt. Secundus qm̄ cōtentio super patronatu nō
decidit infra t̄ps patronis ad p̄ntandū p̄fixum. rē
ex hoc vltimo babes casum nōbile in quo non
valēt agere currit t̄ps rē h' adducitur ad q̄o3.
Donec q̄ inē electores p̄dicitur p̄tēte eligēdi. rē
nō decidit questio intra t̄ps p̄ntatum ad eligē-
dū q̄ritur nungd p̄tēs libere ordinādi ecclīa de-
notat ad superiorē. hosti. rē Jo. an. h' tenēt q̄
q̄ nō. qz nō est qđ impūtet bñficiū ius eligēdi
cum per eos nō deficiat quin eligant. sed per li-
tem sibi motam. vnde cum contrarium non sit
statutum nisi super p̄sentatione non debent
hoc ius extendere ad cōtentionem super electi-
one pro hoc videtur tex. in. c. ij. de in integ. resti-
tu. vbi longo tempore fuit certatum super iure
eligēdi. nec potestas fuit ad superiorē deno-
luta rē facit quod legitur rē nō. in. c. si. s̄. de electi.
rē ex hoc babes vnam differentiam inter ius eli-
gēdi rē ius p̄sentandi. Et potest esse ratio
diuersitatis. nam p̄sentatio innititur grāte
vt supra dixi electio vero iuri communi vt in. c.
p̄mo. s̄. de electi. Itē pinguius ius habent
electores q̄z p̄sentatores vt colligit' ex glo. in
c. quanto. lxij. dist. inncio. c. quod autem. j. eo
dem. Itē tractatur de modico p̄iudicio
patronorum si pendente lite alius instituat' p̄
ep̄iscopum. sed electoribus fieret magnum p̄-
iudicium cum forte haberent superiorē quez
nō vellent vel quem non expediret habere me-
rito aliud statuitur cum contenditur de iure p̄-
sentandi rē aliud de iure eligēdi. quummo pl'
sentit' hic Jo. and. q̄ si contendētur non super
iure p̄sentandi sed super idoneitate p̄sentan-
ti non haberet locum finis huius. c. Idem vbi
esset contentio inter ep̄iscopuz rē patronum pro
hoc. c. cum vos. de offi. ordi. facit glo. xvi. q. vij.

c. si plures. et hoc notabis. Et hec possunt addu-
ci in ar. nobile q. p. rono ipedito currit tps. et vi-
de ad mās qd. dicit i. c. cū. pp. j. c. In glo. i.
ibi q. agrat in p. rono. nō bñ gl. et ea sequit̃
cōit̃ doc. et maxie pōdera i eo q. dicit p. sensū ep̃i
regrēdū. p. q. facit s. d. osti. qd. hēt i auc. vt null⁹
fabri. ora. do. col. v. nā quēadmodū a pncipio
non licet ecclesiam cōstitūere sine consensu ep̃i
vt in. c. nemo. de p. s. c. r. d. i. ita nec ex post facto
itey reedificare vt agratur in p. rono et sic
habes q. ex noua cōstitūtōe q. agrit in p. rono
nar. Et hec faciūt ad aliā quotidianā. No-
ne q. ecclesia sit sine dote. nūqd. ex noua dotatōe
agrit q. in p. rono. glo. in. c. p. mē. xvi. q.
vij. sēt q. non. q. res facit non capit fuitūtē. sed
in p. rono ē quedā fuitūtē ip̃i ecclesie. In n.
s. eo. sup. h. ca. et Jo. an. i. c. i. co. ti. li. vi. eos cō-
iūgendo cōcludunt q. si non pōt haberi recur-
cōtra eū qui primo ecclesiam cōstruxit vel p. s. c. r.
ri fecit agrit nouus patronus dūmō de cōsen-
su ep̃i hoc fiat. Et dicitur requiri primus patron⁹
pro h. qd. le. et nō. in. c. cū. sicut. j. de p. s. c. r. eccle-
vel alta. et hoc ē bñ nōndum. nā quotidie acci-
dit i capellis fūdāt in istis ecclesijs p. uentualib⁹
nā fauore ecclesie h. cōstitūtōe dōtū retrotrahitur
et vt dotata aī cōsecratiōe sic in simili canet in
matrimonio. vt. i. c. tāta. j. qui. si. sint. legi. Et ad-
uerte q. nō suffic̃ q. aliqd. def. ecclesie ad acgre-
dū in p. rono. s. q. dicit rōe dōt. alias donat⁹
vt potius bñfactor et non acquireret in p. rono-
natus. nā iura indigēt patronatū nō bñfactori
s. dōtāt. dō. c. filijs. et iō sit cautus volēs eccle-
siā de nouo dotare vt exp̃se dicat q. p. dote illa
bona largit̃. Et i. si. glo. vlt. s. glo. q. p. m. d. des-
nat eē patron⁹. et pro hac opi. bñ facit tex. i. l. q.
tū. ff. qui. mo. vsufru. amit. vbi dicit q. si nautis re-
ficiat p. ptes nō p. ditur vsufructus. sec⁹ si ex to-
to dissolnat. et d. nouo reficiat. et p. h. pōt rñderi
ad iura contraria alle. i. glo. et h. ca. opi. sequitur
Lal. Ego intelligo h. pcedē qñ quis erat patro-
nus ex sola cōstruētōe. s. si dedisset dotē vel
fundum puta indubie q. non desinat eē patro-
nus et sic erūt ābo p. rono. p. mus rōne fundi seu
dōtis et rōne noue constructionis. pro hoc qd.
dixi. sup. h. ca. et pro predictis satis bene facit. s.
affinitatis. in. st. de nup. vbi patet q. si due cause
concurrant ad quēlibet effectum et quēlibet cā-
per se sufficiat non sufficit ad extingūendū effe-
ctum defectus alterius cause tantū. In glo.
in v. qui maioribus. in. si. nō bñ gl. nā idē pōt di-
ci i electi. et vide ad h. gl. i. c. ij. d. offi. custo. et bo-
nū tex. cū glo. in. c. monasteriū. xvi. q. vij. et i. c.
licet. vij. q. i. nūqd. autē saluent conscientiam
qui eligunt idoneum cū potuerūt eligere idone-
torē. vide qd. dixi in. c. cōstitutus. de appella. et
quod nō. i. d. c. licet. Quero extra glo. de nō-
bili et quotidiana. q. hic dicit q. valet p. rono facta
a pluribus nūquid sit necesse vt cōueniat maior
pars habito respectu ad omnes patronos. an

sufficiat maior pars habita cōpatōne ad mino-
rē p. rē. exemplū quatuor sunt p. rono duo p. rono
vñū tertius aliū quartus aliū. p. rono a duob⁹
nō hēt maiorē p. rē oīum. s. h. maiorē partem
habito respectu ad alios p. rono. Jo. an. dicit
q. aut p. rono sit ab iūi vt a collegio et tūc regri-
tur maior p. rono respectu totū collegij. et p. h. vide-
tur tex. i. c. ecclesia. s. d. elec. Aut isti p. rono tāq. s.
singulares vt cōiter faciūt laici q. de p. rono
habēt in p. rono et tūc suffic̃ maior p. rono respectū
aliaz partū. et sic itelligit istū tex. et nō. singula-
riter h. d. c. q. facit ad multa. vbi. n. bñ plures
explicare aliquē actū debes sēp aī aduertē vt rñ
bēant h. ca. p. rono vt collegiū an vt singl. vt p. ca-
su regrat maior p. rono totū collegij. et cāu suffic̃
maior p. rono respectū aliaz partū. et p. h. al. dixi q. ces-
sate iure spali non valet electio rectoris scā per
scholares nisi iterueniat maior p. rono totū vnuer-
sitarū nec suffic̃ maior p. rono cōpatōe minoris p. rono et
iō si i vnueritate sūt centū et quēq. eligunt
vñū et. xxx. eligūt alterū et alij aliū nulla electio
valet. q. n. reperit scā a maiore p. rono totū vnuer-
sitarū. nā scholares eligūt vt collegiū et nō vt si-
gula. ar. i. c. cū. p. cā. s. de. pen. p. In. i. c. cū. ab
ecclesia. de offi. ordi. et p. Bar. i. l. si. ff. d. colle-
illi. Et ex h. decidit alia qd. nō min⁹ nō. nūqd.
p. rono debeāt simul cōuenire in p. rono actū
an q. s. possit p. se p. rono vt aliq. eoz alijs nō vo-
catis. Jo. an. ex p. dicit isert q. si isti bñ p. rono
vt collegiū debēt omnes vocari al. nō vo-
catis possēt agē de cōtemptu i. c. qd. sic. et. c. bone
de elec. i. si presentant singuli hoc nō est necesse
et nō hoc d. c. qd. et vt sequi sede. cōsilio. xxv.
al. xvij. et p. adduci. l. p. sūdū. ff. de serui. rusti.
predi. Ego dubito an verum sit istud d. c. p. nō
bilē theorica. Bar. in. l. oēs populi. ff. de iusti.
et iure vbi dicit q. siue a collegio cōsensus sit ex-
plicandus siue a pluribus siue a singulis dūmō
in actu maior p. rono p. rono minorī p. rono semp debēt
isti esse simul per. l. iurifigentium. in. si. et al. inci-
pit suum heredem. ff. de pact. et plus hoc mibi
placet. naz. ex p. rono dicto maior pars patronoz
posset negligere minorē partē que si fuisset
presens potuissz adducē minorē partē ad ali-
am presentationem. et facit quod leg. et nō. in. c.
ij. de arbi. li. vi. Abb.

Proterea Excōicantur p. rono laici q.
clericos instituit et destituit in eccle-
sijs et patronatis vel bona ipsarum alif admi-
nistrat et clerici q. institutionem laicoz recipiūt
cōiōne p. uantur. duo sunt dicta. et ibi clericos.
Et dicit q. ex inrepatronatus patronus laic⁹
nō cōsequit̃ ins institūendi vel destitūendi vel
bona ecclesie administrandi. sed solum ius p. rono-
tandi. vt. in. c. p. rono. et. c. vnico. j. eo. li. vi. et
hoc procedit etiaz si patronus sit clericus vide
bonū tex. xvi. q. v. c. i. vbi dicit q. si episcopus
construxerit ecclesiam in diocesi aliena solum

pntatidē h3. psecratio vero r istitutio r totius ecclie dispositio pntet ad ep3 loci. nec pōt patro nns sup hoc alit statūē. qz nō pōt imutare iuris dispositiōem. p h tex. nō. in. c. cū dilect. de pntue. fac qd nō. Inno. in. c. qm̄. ne pzelati vices suas. fa cit. x. q. i. c. nouerit. vbi p3 q sup bonis ecclie nul lam pntatem h3 patron. facit qd dixi super vica

¶ qd q clericus recipiens a laico ecclesiā non est ipso facto excoīcat⁹ vel suspēsus maiori suspē sione. sed peccat mortaliter. r dz cōione pvari.

Ex quo ifero q si ipetraret h bñficiū a papa nō exp̄sso q pns habuerit a laico. nō valet ipetratō qz si papa scinisset. n̄ ita de facili sibi pcessisset cū deberet pp̄ delictū suū cōione pvari vt bic. p h c. postulasti. s. de rescrip. r qd ibi nō. Hosti. bñ fa cit. c. q quis. r quod ibi nō. s. de elec.

¶ In glo. si. ibi h dicere vidēt. r de intellectu istoz capitulo rum. vide qd nō. in. d. c. q̄ q̄. in. gl. iij. r super ea. r pōt dici q iste sit suspēsus suspēsiōe minoz vt ibi nō aut maiori. q̄ iducit regularitatē i celebrā te. fac qd le. r nō. i. c. si. de de. exco. mini.

¶ **Q**uod autem si patronus laicus successore presentat duos. r secundus instituit ab ep̄o valet institutio. b. d. primo patronus non potest clerico vel alteri ecclesie pferre ecclesiam patronatam vel alit donare. s. d. c. m̄. ibi decetero.

¶ qd p̄ ex tex. q pntat⁹ p patronū nō p̄seqt⁹ ius i ecclia ex sola pntatōe. Est enī pntatio qd dā i choamētum seu pambulū ad obtinēdas istitutōes ep̄i vt patz ibi i choatū r. r in h nōbis istū tex.

¶ Secundo nō q patron⁹ pōt variare an istitutōes ep̄i. vñ p̄ pntato pōt pntare z. r intellige q pōt vari are accumulādo nō aut p̄sus recedendo a p̄. vt nō. Jo. an. in regula in re cōi. de reg. iur. li. vi. in mercu. facit. c. cū aut. r qd ibi dicā. j. eo.

¶ Tercio q ep̄s pōt instituire z. pntatum r nō p̄mi. r ad hoc d. c. c. cum aut.

¶ qd i. v. decete ro. r tene mēti q istm̄ pōt loq p vba p̄eriti t̄pis licet act⁹ iterueniat de pnti. sic vt n̄ refert vtz lo quaf i p̄ aut i tertia p̄sona. vt i. c. dudū. s. de cō uersa. p̄i.

¶ Nūqd aut act⁹ p̄sumat gestus t̄pe p̄fecti istri qn̄ loq̄ p vba p̄eriti t̄pis. dic q sic. si act⁹ tūc potuit iteruenire. p h qd nō. Inno. in. c. qm̄. s. de pba. r glo. in. l. i. c. de fide istru. r iure aste. fil. li. x. Bar. in au. si q̄ in aliq. C. de eden r in. l. sciēdū. ff. de vbo. ob. r p h decidit questio. dicif i actis cāe q talis testis iurat⁹ sic deposuit nūqd p̄sumat iuratus tūc t̄pis. r dicēdū q sic. de quo per Bar. in. l. theop̄pus. ff. de dote p̄ele. r facit qd dixi in. c. ij. de testi.

¶ Ultimo nō finem c. q donatio facta a nō dño ē nulla. qz nemo dat qd nō h3. vt in iurib⁹ alle. in glo. fi.

¶ Ep̄. s. tex. de. c. cum Bertold⁹. de re iudi. vbi ex sola pnta tione pntatus p̄sequit⁹ ius. r pōt agere i institu tum p ep̄m.

¶ So. si patronus remanet in eodem proposito pōt pntatus suā pntationē p̄sequi r agē vt fortiat⁹ effectū. r sic p̄seqt⁹ ius p̄sequendi. r ita loq̄ d̄ium. sed p hoc nō p̄seqt⁹ ius ad bñfi ciuz. Aut patron⁹ t̄nit ad z. am̄ pntatiōem. r ep̄s

instituit z. r nō pōt pntat⁹ agē z. m̄. Et aduer te. qz h3 tex. h dicat potiorē fore p̄ditionem poss dentis. nō t̄n per h credas q possessio sit neces saria. nā ex sola istitutōe istitut⁹ p̄seqt⁹ ius plenū in bñficio. vt pbat in. c. si tibi absent. de p̄ben. li. vi. ita q post istitutōem nō valet istitutō alteri facta etiā de traditōne possessionis. vt in. c. si tibi absent. r qd ibi nō. h3 aliud sit in reb⁹ p̄pbanis l. quonēs. C. de rei ven.

¶ In glo. i. ibi sed ep̄s punitur. h intellige vt dicā in. c. pastoralis. j. eo. r c. cum aut.

¶ Et in si. gl. vñ glo. sentire. q ex sola istitutōe secūdi nō t̄nit plenū ius h3 ex possessi onis ademptōe. h3 d̄ium est vtz i istis spiritualib⁹ vt. s. dixi. r i. d. c. si tibi absent. vñ h narrat factū respectu possessionis. r n̄ ponit iuris ministeriū

¶ In glo. ij. in si. vult q glo. q donando ecclesiam de cōsensu ep̄i transferat ius patronatus. qd satis p̄z. r tenet Lal. j. eo. illud. h3 qd dicēdum qn̄ ep̄i p̄sensu nō itecessit vt i terminis l̄re. Cū. r Philip. fuerit i h3ia opi.

¶ Vincē. dixit q t̄nit ius patronat⁹. qz itendebat t̄nferre oē ius quod habebat i ecclia. Philip. s. qz itēdebat p̄ferre ec clesiā r nō ius patronat⁹. r sic dz h̄re locū illa re gula si n̄ valet qd ago. vel qd voluit potuit r. vt i. c. cū sup. i. si. de offi. dele. h3 opi. Philip. p̄ mibi p̄z p istū tex. q vñ inuē illā p̄cessionē fuisse nullā r clar⁹. pbat. j. eo. illud. vbi dicā. r t̄z ibi Lal. Et ex hoc nō. q si h̄ns ius in re itēdat donare ipsaz rem totaliter. r nō solū ius qd h3 in re non valet p̄cessio etiā respectu sui iuris. ar. in. l. si is q puta bat. ff. de acq. here. r i. l. nec ignorās. C. de dona. sec⁹ quando intendebat donare ipsam rem r oē ius qd eēt in re. r sic pōt itelligi. l. si domus. s. fi. ff. de lega. i. vbi legādo rem vñ testator legare oē ius quod habebat in re.

¶ In glo. si. ibi cura de intellectu huius. c. dic vt ibi latius dicā. r ea que sequitur in glo. nō faciūt multū ad p̄positum. c. qz h in z. parte nō loquimur de pntatione facta p possessionem. sed de ecclie concessione in p̄p̄e tatē. vnde cum patronus habeat p̄p̄etate ecclie nō pōt illam in alium transferre. qz nemo dat qd non habet. vt in. l. traditio. ff. de acqui. re. do.

¶ An autem de consuetudine possit h̄re laicus ius cō ferendi ecclesiam. dic vt plene nō. Jo. an. i. c. ij. de p̄ben. li. vi. r conclusio est q non.

¶ **Q**uia clericus Compans vel emens ius patronat⁹ eo spoliari dz. vel alit. Aut emitt ius patronat⁹ vt possit p̄sentare fili um vel nepotē. seu quē vult eo pvari dz. r vtraz lec. pōt sustētari. p̄ ponitur excessus. z. pena. ibi eosdē.

¶ qd p̄ iūcta glo. i. q ius patronat⁹ appel lat⁹ qn̄qz aduocata. vñ patronus pōt appellari aduocatus ecclie. r h denominatio surgit ab eo iure. qz tenet eccliam defendere. vñ hoc ius one rosam transit in patronum. vt dixi. s. eo. i. vica r q h loq̄ de patrono. patet i l̄ra. dū d̄ q eme bāt vt possent pntare filios ad ecclias.

¶ z. nō ibi spoliando q emens ius patronatus debet eo spoliari. sed p hoc facit. nā spoliatio sonat i vicū

z in actum violentū vt. s. de resti. spo. p. totum. s. z iura nō debēt pmittere violentiam. ne inde iuriarū actio nascat vt i. c. qualif. el. i. j. de accu. z. l. memi nerit. C. vii. vi. So. metu hui? srij doc. itelligunt lram dupliciter. pmo exponēdo illud vbu? spoliā do. i. p. nando. qz p. natio sonat in actū iudicalem z licitū. scus in vbo spoliatio. qd nō. scdo intelli gūt. ppe vt ex quo isti agūt actū a iure inēdictuz sicut de facto. pcesserūt. ita de facto poterūt spo liari p. p. m. qz non ē necesse qz res deducat in iudiciū quasi velint qz rōne notozietat nō sit opus iudiciū intētare. z fm hoc nō qz in actib? notozie iustis. pcedit index cōiudicialif. facit. c. qm. s. de fi. p. sby. z nō h ad similes qōnes. si ergo notozie qz tenēt eccliam iuste. nō ē necesse qz eps eū no cet in iudicio. s. pōt eū spoliare de facto sicut de facto se intrusit. ¶ In glo. in v. pparāt. tbi sed cū vniuersitate. vult s. glo. qz in casu hui? c. nō p. nū ratur ep. tōz. si emisset vniuersitatē t. p. aliū. in qua eēt ius p. natus. z idē sentit hosti. z clar? Jo. cal. nā fm eū cū tex. p. mittat vbi pparāt alia vba gñalia sequētia v. quocūqz mō zc. debēt intelligi fm qualitatē vborū pcedētū. s. qm iuste acgrūt ar. in. c. sedes. de rescrip. z in. l. si. s. cui dulcia. ff. d. vi. ole. z tri. le. sed hoc dē m. plz extra t. minos b? c. sed quo ad tex. puto cōfiriū. nā ex quo isti em e bant vt pncipalitē p. tarēt filios v. l. amicos. p. mit tebāt simoniā mētālē. z sic vt isti cōpescerent ab hac insolentia. tex. apponit hic penā spoliationis seu p. nationis. z p. h illud vbi quocūqz mō qd ē valde vniuersale. ¶ In gl. sup. vbo filij v. nepo tes. tbi satis credo. nō bñ gl. qz quotidie allegat Inno. tñ tenet cōfiriū h. s. doc. cōf. sequitur glo. z idē sentit Inno. in. c. consuluit. j. eo. z Spe eo. ii. ad finē. nō obstat. c. p. s. u. i. qz loquitur qm filius se intruderet in ecclia patronata. sec? si ob tineret ad p. sentatiōem patris p. institutionē epi Et ex hac glo. infero qz epus pōt conferre bñficiū filio als legitimo v. nepoti. dū mō sit dign? p. hoc facit. l. si consul. ff. de adop. z. c. non fat. s. lxxvi. di. z. c. omne. xxxi. di. sentit archi. i. c. eps. z. q. ij. vide. qd le. z nō. in. c. grane. s. de p. ben. ¶ In glo. si ibi erat patrona sui ipsius. Inno. dicit qz ecclia remanebit libera. z h tene. h tñ etiā fuit de mēte glo. nam. pprie loquēdo ecclia nō pōt eē patrona sui ipsius. vnde is qui pmo habebat isti tuere habebit liberam collationē. sicut si bñficiū non eēt patronatū. z de hoc vide bo. glo. in. c. i. j. eo. li. vi. z ad istā p. ticulā d. z referri cauda glo. in v. ar. cōf. z h variet. tñ qd p. dixi tene. nec obstat finale motiū gl. nā si patronat? rmaneret penes v. ditorē. tex. mandassz declarari ēptionē nullaz qd nō facit. s. z mādāt ep. tōzē spoliari. Item pena apposita in vno ex correlatiuis videt apposita l. altero p. currētē eadē rōne. vt ē cōis theorica le. gistarū in. l. si. ff. de accep. z in. l. vltima. C. de idi. cta vidni. circa h tñ vide qd dixi in. c. i. s. de loca. h pcedit qm extraneus emit ius patronatus. Sed qritur quid si ipamet ecclia patrōata emit ius patronatus. glo. v. velle qz non remanebit li

bera. si tamē ptractus nō teneat. remanebit apd venditorem. Alij tenēt cōtra qz delictū p. sone nō d. z nocē ecclie. Jo. an. p. cordādo dicit qz aut sol? platus emit. z habz locum p. traria opi. pcedens aut platus cum collegio. z pcedat opi. glo. quia delictum plati z capituli nocz ecclie. vt in. c. ij. de ordi. cogni. z in regula delictum. d. reg. iur. li. vi. sed Jo. Cal. v. sequi indistincte pcedētē opi. vt ecclia remaneat libera. qz iste v. ditor d. z spoliari p. pter delictuz suum. z h do. An. sequat Jo. an mibi tamē plz opi. Cal. vt saltē index ex officio suo p. sulat ecclie. nam indignum ē vt patronus habeat amplius ius patronatus. qui p. sumpsit id vendere. vñ ecclia remanebit libera non rōe sui cōfictus. sed quia v. ditor d. z spoliari zc.

EX litteris ^{Ius patro-} natus con sistens in aliqua vniuersitate t. p. alium transit cum ipsa vniuersitate etiam si vniuersitas transeat tñ quo ad vtile dominiū nisi ius patro natus specificē fuerit exceptum. z ē notabilis ca sus. z quotidie allegat. diuidit in duas. pmo po nitur qrela epi. scdo dant sibi iudices. z instruit quomodo debeant diffinire tbi mandamus. ¶ Pmo nō qz licz ptractus non gratuit? p. obi beatur super iure patronatus. vt. s. c. pcedenti. z clarus. j. eo. c. de iure. tñ si cōtractus non gra tuitus infuenit in aliqua vniuersitate tēporaliuz ius patronatus existēs in vniuersitate transit ex illo titulo non gratuito. qz ptract? v. l. in? sup re bus tēporalibus z non sup iure patronat? s. z ac cessorie trāsit ius patronat?. Et ex hoc nō qz ius pa tronat? pōt eē accessorium reb? tēporalib?. facit l. in modiciis. z quod ibi nō. ff. de cōtraben. emp. z. l. si mercedē. s. si cū fundum. ff. de ac. emp. z sic nō qd magis dignum pōt accedē minus digno ¶ Nota vltē qz existēs in possessione iur. spa tronatus licz non habeat. p. p. rietatē illius iuris. valide p. s. itat ita qz p. s. itatus p. eū z institutus per supiorē nō d. z postmodū r. moueri. licz appareat in futurū p. s. itatorē nō habuisse ius p. s. itandi. z est rō. qz p. s. itatio cēset quidā fruct? iuris p. s. itadi. vt nō. j. eo. c. p. s. itatiōib?. sed fruct? p. tinet ad posses sozē nec tenet restituē si illū bona fide p. s. p. s. it. vt nō. in. c. grauis. s. de resti. spo. z h ē. ppria rō scōl casus hui? c. z idē dic eadē rōne in electozib?. vt p. bat i. c. qrelā d. elec. ¶ s. nō vñ practicā reco gnoscēdi v. z p. s. itatiō. si obtinet p. possessozē. nam istitur? ad p. s. itatōz possessozis d. z r. nō dē p. s. itatiō tēporalibus. aliā practicā videbis. j. eo. c. con sultatiōibus. ¶ Item nō qz bñficiatus tenet patro no respondē de tēporalib?. z intellige de patro no ecclastico non seculari vt legit? z nō. in. c. cuz z plantare. j. de p. uile. z ibi p. Inno. z in. c. in late ranē. s. d. p. ben. ¶ Quomō autē fit ista recognitio seu responsio de tēporalib?. certe nō itelligas qz debeat dare tēporalia p. s. itatiō. s. z debz sibi reddē rōnem administrationis tēporaliuz non tamē valde stricte puta dicendo quid expendat quo tidie p. s. itatiōibus. sed in genere. de quo vide

per **Inno.** in d. c. cū z plantare. z ex hoc nō q̄ pin-
guis ius habet patron? eccliaſtic? q̄s ſecularis
Ite patronus eccliaſtic? habet ſex meſes ad p̄-
ſentandū. z ſecularis quatuor. vt in. c. i. eo. ſi. li. vi
z de aliis differentijs dic vt nō. i. c. cū. pp̄. j. eo. z
in iuribus ſupius allegatis. ¶ **Ultimo** nō q̄ ſi p̄-
ſentatio facta pertinet ad monaſteriu valet pre-
ſentatio p̄ ſolam Abbatiffam. In ſuius tñ fac. c.
ea noſc̄. ſ. d. bis que ſunt a pla. z dic vt ibi dixi
Et nō ex hoc z ex tex. mulierē eē capacem iuris
p̄ſentandi. z vide qd̄ dixi. ſ. eo. in. c. i. z. ſi. de p̄ceſſ.
preben. ¶ **In glo.** i. in ſi. aduerte qz glo. nō red-
dit ſpecificē rōem diuerſitatis. quare inſpatrona-
tus tñſit cum villa locata z non cum villa pigno-
rata. vt tñ glo. velle q̄ hic fuit ius talis p̄ctus p̄
quē tñſiuit vtile dñium videlicet ville. vtp̄ta qz
locatio fuit facta ad magnū t̄ps. iux̄ nō. p̄ **Inno.** l.
c. pp̄. ſ. de loca. z ſic cum conductor habeat hic
loco domini reſpectu vtilis dñij tranſit etiā ius
patronatus ſicut tranſiret ex toto venderet vil-
la. ſed in creditozem non tranſit dominiuz aliqd̄
rei pignozate. ideo nō tranſit ius patronatus. ſed
aliud ſentit h̄ glo. z aliud **Boſti.** z **Boſſ.** ſed non
clare iudicio meo. ideo dic q̄ in creditozem non
tranſit. qz creditoz tenetur reſtituere oēs fructus
quos percepit ex re pignozata. vt in. c. cū. ſ. d. de
pig. z in. c. i. j. de vſuris. ſed ſi creditoz p̄ſentaret
z p̄ſentatus iſtitueret nō poſſet poſtea repetere
illum fructum. z ſic creditoz lucraret illū fructuz
ex mutuo ſi naturam pignozis. cum mutuum de-
beat eē gratuitū. i. c. p̄ſulū. de vſur. ſed in p̄ctu
locationis ad magnū t̄ps cum tñſeat poſſeſſio z
omnis vtilitas rei locate tñſit ius patronat? tāqz
acceſſoriū. nā ille qui eſt in poſſeſſione h̄z p̄ſentare
vt in. c. conſultationibus. j. eo. nec tenetur reſtitu-
ere comoditatē quā p̄cipit ex re locata. idē z for-
tius. qñ tñſit dñium vtile directū vel vtile tantuz
ad h̄. c. cum ſecūduz. j. eo. z. d. l. in modicis. z. d. l.
ſi mercedem. per h̄ dico diſpoſitionem huius. c.
nō p̄cedere ſi locatio fuiſſet facta ad modicum
t̄ps. qz tñc nō tñſiret dñiuz vtile nec poſſeſſio. ſz
detentatio. qz coloni? ad modicū t̄ps poſſidz do-
mino z non ſibi. l. male agitur. C. de p̄ſcrip. xxx.
vel. xl. an. vnde p̄ſentatio reperit facta ab eo q̄ nō
eſt in poſſeſſione p̄ſentandi. niſi dicēs qz coloni? poſ-
ſidet naturaliter ſibi licet ciuilit dñio. vñ ratione
illi? nālis vñ poſſe p̄ſentat. vt ſi iſte p̄cipiat iſtū fru-
ctum ſicut p̄cipit ceteros fructus vtile. z maxime
qz iſte rex. loquitur in diſtincte. ¶ **In glo.** ſi. in ſi.
glo. in effectu ponit duas opi. p̄ma qz exiſtens in
poſſeſſione ius patronat? pōt p̄ſentare nō ob-
ſtante qz ſibi ſit mota p̄trouerſia ſup ipſo iure ex
quo nō reuocatur in dubium de ip̄a poſſeſſione
z hanc opi. vñ ſequi **Jo.** iij. q. vi. hoc quippe. z cō-
muniter doc. ſentit hic illa rōe. qz p̄ſentatio eſt q̄
dam fructus iuris p̄ſentandi. vnde ſicut poſſeſſor
in re. p̄pbana colligit fructus lite pendente. ita z i
hoc iure. ¶ **2ª opi.** quā glo. ſequit eſt qz nō poſ-
ſit p̄ſentare ex q̄lis eſt ſibi mota. vel ſi admittitur
p̄ſentatio non debet ſequi inſtitutio p̄ ſupiozē

ſed debet expectari exitus cāe. Sed in dic lat?
colligendo aliqua dicta dñi **Anro.** z declarādo
hanc materiam ampliando terminos glo. qz aut
quis eſt in poſſeſſione ſine aliqua controuerſia.
tūc pōt p̄ſentare. z inſtitutus ad p̄ſentationem ſuam
non debet poſtea remoueri. ſz appareat poſſeſſo-
rem nō habuiſſe ius p̄peratis. ad h̄ vñ tex. in. c.
cōſultationibus. j. eo. z in. d. c. q̄relam. ¶ **Rō** nālis
eſt qz poſſeſſor nō tenet reſtituere fructus quos
p̄pbabili rōe p̄ſumpſit. nec eſt effectus locupletior.
vt dixi in. d. c. grauis. ita eſt in caſu n̄o. nā p̄ p̄-
ſentationē poſſeſſor non eſt effectus locupletior. iō
p̄ſentatus z inſtitutus ad eius p̄ſentationē non oꝝ re-
moueri. ſed oꝝ deinceps cognoſcē vey patronū
z hoc mō itelligo iſtū tex. in. z. cān. nā debes itel-
ligere qz iſte miles erat in poſſeſſiōe. z qz p̄ſentat
añ mota p̄trouerſia z p̄ſentat? fuit inſtitutus. z h̄ in-
tellige qñ p̄ſentat? erat poſſeſſor bone fidei. ſecus
ſi male fidei. qz ſi poſſeſſor male fidei nō fac fru-
ctus ſuos etiam quos p̄ſumpſit. vt i. d. c. grauis
ita nec iſte potuit valide p̄ſentare hoc eſt nōbile di-
ctum **Inno.** in. c. ij. de integz reſti. z in. c. in l̄ris
de reſti. ſpo. z p̄ hoc nōbile dictum limita p̄dictū
c. querelā. z dictū. c. cōſultationibus. ¶ **Aut** p̄ſentat?
erat in poſſeſſione bone fidei. ſed fuit ſibi mota
p̄trouerſia añ p̄ſentationem. z tūc aut lis eſt mota
ſuper poſſeſſione. quia negat ipſum poſſidere z
nō debet admitti p̄ſentatio. qz ſuper hoc depēdet
qd̄. z ſic debes itelligere p̄dictum. c. ij. de integ.
reſti. expreſſe vult glo. ibi z in. d. c. hoc quippe.
¶ **Quz** mouet controuerſia nō ſup poſſeſſione
ſed ſuper p̄prietate iuris vt quia alius dic ipm
eē patronū ſz reus ſit i poſſeſſione z iſte caſus ē
dubitabilis. de q̄. p̄pe loquit glo. z dic qz p̄ſen-
tare pōt ſic z alios fructus colligere. ſed p̄ſen-
tatio nō debet admitti per ſuperiozem. ita vt in-
ſtituat p̄ſentatum. ſed pōt admittere ſimpliciter
z differre inſtitutionem in euentum cauſe. ¶ **Ratō**
eſt iſta poſſeſſor tenetur reſtituere oēs fructus q̄s
percepit poſt litis cōteſta. vt dixi i. d. c. grauis. ſz
ſi inſtitueret p̄ſentatus lite pendente z ſuccū-
beret p̄ſentator in p̄prietate non poſſet re-
ſtituere illum fructum. quia legitime inſtitutus
remoueri non debet. z ideo propter impoſſibili-
tatem reſtituendi debet differri inſtitutio. ſimile
ſi quis dilapidat fructus poſt litem cōteſta. nec
eſt ſoluēdo. nam fructus ſequeſtrant. vt dixi in. c.
ſi. ſ. de ſeque. poſ. z fruc. ſed in rebus p̄pbanis
pōt poſſeſſor percipere fructus z vti libere poſ-
ſeſſione ſua lite pendente. quia poteſt eoſdem
reſtituere vel eſtimationem. z ex his habes de-
claratum iſtum tex. in ſecundo caſu. vnde nō col-
ligas h̄ ar. a contrario ſenſu. quia p̄ſentatio nō
debet admitti poſt controuerſiam. ſed qz inſtitu-
tio non debet fieri z facta non tenet. z pro h̄ ſatis
habes declaratam iſtam materiam. ¶ **Extra gl.**
pro declaratione p̄dictorum z materie querit
quando ius patronatus dicitur tranſire cuꝝ vni-
uerſitate. Solu. ex dictis **Inno.** poteſt colligi qz
non ſufficit qz inheret cuiunqz rei. ſed oportet

rem esse talem q̄ absq̄ alia exp̄ssione p̄tineat in se iura vniuersitatis. vt ē villa z castrum q̄ habet in se iurisdictionē honorem z districtum. z intel lige hoc habere iurisdictionē z districtum ex cōsuetudine seu ex statuto hominū sec̄ d̄ iure cōi vt ip̄emer. Inno. nō. in. c. cum ad sedem. de resti. spo. Et p̄ hoc inferitur ad q̄onem quid si habens aliquos fundos in villa dicat v̄do tibi oīa iura que habeo in villa. nunquid transeat iuspatronatus. z dicit Inno. q̄ non q̄z hic non subest aliqua vniuersitas. vnde perinde ē ac si diceret v̄do tibi talem z talem fundum. Quid autem si dicat. v̄do tibi omnia bona mea. Inno. z Jo. an. sentiunt iuspatronatus non transire. q̄z ista nō p̄tinent vniuersitatem in se licz alij contra. s̄z p̄ hac opi. cōtraria adduco bonū tex. in. l. bonoz. la. ij. ff. de vbo. signi. vbi d̄ q̄ bonozū appellatio p̄tinet vniuersitatē sicut hereditas. nūquid autē v̄dita hereditate trāsire iuspatronatū. cōi tenet q̄ sic. q̄z hereditas in se est qd̄ vniuersū. vt in. d. l. bonozū. z in. l. hereditas. ff. de pe. here. Quid autē si v̄datnr palaciū in quo est iuspatronatus nec habet aditus nisi p̄ palaciū. quidā tenuerūt iuspatronatus trāsire. arg. in. l. si mercedem. §. si cū fundū. ff. de ac. emp. vbi hoc sentiūt gl. z Bar loquūt tamē in fundo in quo ē iuspatronatū. s̄z Inno. z Jo. an. tenent hic oppositū. q̄z palaciū nō est quid vniuersū sed res particularis. nec obstant dicte leges. q̄z procedunt in sepulchro qd̄ est inutile d̄no. si non posset ad illd̄ habere aditū sed iuspatronatū p̄t̄ possideri z exercitari absq̄ eo q̄ quis vadat ad eccliam z hoc plus placet.

Iud p̄ter eum
Si laicus clerico v̄ religioso loco p̄cedit eccliam sine p̄sensu ep̄i. non obstante tali concessione q̄ n̄ valet ad ip̄az eccliaz cū vacauit potest p̄ntare. z eā altē ecclie de p̄sensu ep̄i poterit concedē. hoc dicit cū. c. suggestum. z. c. cum laici j. eo. habet dno dicta. sc̄m. abi l̄z. **¶** Nō p̄mo q̄ ex acquisitione iuspatronatū non habz laicus potest concedē eccliam quo ad p̄prietatem vt hic. nec quo ad titulum. vt. j. eo. cum laici. s̄z solum p̄sequit potest p̄ntandū clericum ep̄o p̄ eum instituendū vt. j. eo. c. si. **¶** Sec̄do nō h̄ tex. apertum q̄ ex p̄cessione ecclie facta p̄ patronū non videt concedi iuspatronatū. nam si trāsuisset hic iuspatronatus. non potuisset patronū post modū p̄sentare clericū. cui p̄trarium hic dicitur. **¶** Item nō ep̄m nō posse b̄ficiū patronatūz alicui conferre sine p̄ntatione patroni etiā ecclia stici. z q̄ institutio facta sine p̄ntatione patroni est de rigore iuris irritanda. Et nō bene hec v̄ba nam ideo dicit de rigore. q̄z de eq̄tate nō esset retractāda. cum ius patroni pendeat ex gratia. vt dixi. s̄. c. qm̄. hic tñ rigor p̄ferē equitati patrono instante. vt in. c. decernim̄. xvi. q. vij. z p̄ illū tex. p̄t̄ dici q̄ institutio sit ip̄o iure irrita. qd̄ etiā sentit Jo. and. in. c. ij. de offi. vica. li. vi. z tunc exponere verbum irritanda idest irrita nuncianda. vel

est irritanda quo ad factum. sicut de facto p̄cessit. **¶** Sed op̄. cōtra p̄mam partē. c. videt enim q̄ cum consensu ep̄iscopi non possit laicus cōcedere eccliam. cui cōtrarium hic inuitur cū laicū non possit eam possidere vt in. c. cām. de p̄scrip. z p̄o nō dato habet zē. vt in. c. cū aut. s̄. eo. So. doc. intelligūt tex. in ecclias que de facto de iurē a laicis potentibus. vnde. vt arripiant a manibz eorum iura concedunt q̄ interueniēte auctoritate ep̄iscopi valeat p̄cessio facta loco religioso vel alteri ecclie. simile in cōcessione decimarum vt legit z nō. in. c. cum apostolica. de bis que sūt a pla. z intellige qm̄ laicus concedit in p̄prietatē nam in titulum nullo modo concedere potest. nec iura hoc p̄mittunt. quinimo laicus conferēs excommunicat̄ saltez̄ minori excommunicatiōe vt in. c. si quis deinceps. xv. q. vij. **¶** In glo. i. in fi. sentit hic glo. q̄ patronus potest concedere iuspatronatus sine consensu ep̄iscopi. sed cōtrarium sentit glo. penultima z finalis. z vide glo. in. c. nemini. xvi. q. vij. docto. ponunt hic varias opi. sed cōcludendo distingue. q̄ aut patronus concedit eccliam alicui loco religioso in p̄prietatem. z hoc constat. aut concedit iuspatronatū z constat. aut concedit simpliciter eccliam z non constat quid intendebat concedere vtrum eccliam vel iuspatronatus. p̄mo casu concessio si ne auctoritate ep̄iscopi est nulla vt hic z in dicto c. quod autem. vnde etiam iuspatronatus non transfertur. Ratio quia illud ius non intendit concedere. z donatio sumit vires ab intentione donatoris. vt in. l. nec ignores. C. de dona. ergo non valet p̄cessio ecclie. quia non poterat eam concedere nec concessio iuspatronatus. quia non intendebat illud concedere. vnde habet locum illa regula. quod noluit potuit z quod voluit adimplere nequiuit. vt in. c. cum super. de of. delega. z in. l. multum interest. C. si quis altē. vel sibi. z in hoc casu p̄prie potest intelligi iste tex. z. c. quod autem. s̄. eo. **¶** Sec̄do casu p̄ncipali cum concedit iuspatronatus. aut concedit generaliter concedendo vniuersitatem aliquam. z tunc transit in quencūq̄z etiam sine auctoritate ep̄iscopi vt. s̄. eo. ex litteris. j. eo. cum seculum. non tamen debet exprimere iuspatronatus. vnde si diceret. v̄do tibi talem villam cum iuspatronatus in ea existent. non valet venditio respectu iuspatronatus. z de hoc vltimo vide latius per Jo. an. and. in. c. i. eo. ti. lib. vi. **¶** Aut vult concedere iuspatronatus per se aut in vltima voluntate puta legando. z si hoc facit cum cōsensu ep̄iscopi. indubie tenet. sed nūquid valeat sine consensu ep̄iscopi. dicam post Jo. and. j. eo. c. cum seculum. aut vult concedere inter viuos. z tunc aut ecclie aut loco religioso z valet concessio etiam sine auctoritate ep̄iscopi. textus videtur hic in ver. licet. nam ille ver. venit aduersatime ad p̄cedentia. **¶** Item tex. hic dicit q̄ habet liberam facultatem concedendi loco religioso. non enim esset libera facultas. si

necessario deberet habere consensum episcopi, ut nō. in. c. de multa. supra de preben. et in. c. licet episcopus. eo. ti. li. vi. et hanc opi. communiter tenent doc. et facit. c. vnicum a contrario sensu eo. ti. li. vi. **¶** Aut vult cōcedere laico vel clerico recipi enti nomine proprio. et nō valet cōcessio sine consensu episcopi. ar. hic et in dicto. c. a contrario sensu. et hanc opi. tenet hic Hostien. et Joban. an. sequitur Archi. in dicto. c. l. et xvi. q. vij. pie mentis licet Inno. et quidam alij senserunt contrariam. scilicet qd laico etiam posset concedere sine consensu episcopi. sed prima opinio cōmuniō et verior. Ratio diuersitatis est duplex. **¶** Prima qd laici magis cōsueverunt aggravare ecclesias qz clerici. ar. ij. q. vij. laicos. et. c. laici. **¶** Secūda ratio quia si clerici excedunt terminos suos facilius possunt compesci per ecclesiā qz laici. ar. lxxxix. di. indicatum. et hanc opi. tene. **¶** Ad quid autē requiritur episcopi consensus. dic vt videat an expediat ecclesie mutare patronum. nam si vellet concedere potentiori seu tyrāno episcopus nō consentiat. Item aduertet an interueniat fraus nam timendum est an sit ficta venditio. et h quo ad secundum membrum. **¶** Venio ad tertium quando simpliciter concedit ecclesiam. et nō apparet quid vellet concedere. in quo distinguit qd aut concedit cum consensu episcopi. et transferit ius patronatus. et omne aliud ius quod habet in ea. ar. c. pastoralis. de donatio. pro hoc. c. quod autem. supra eo. et quod ibi nota. in glo. aut concessit sine consensu episcopi et non valet cōcessio in aliquo. quia peccat in forma et hoc casu potest intelligi iste tex. nam hic nō distinguitur animus donatoris. et patet qd in nullo valuit concessio ecclesie facta per laicum et per hoc habes declaratos et suppletos casus glo. et materiam huius. c. et. c. quod autem. vide quod ibi dixi. **¶** In glo. ij. in fi. de hoc brocardo dic vt nota. in regula si prestat. de reg. iur. li. vi. et per glo. in. c. aud. tis. h alle. **¶** In glo. iij. in fi. vult ergo glo. qd loco religioso potest concedi ecclesia non vacans cuz auctoritate episcopi. sed contra hoc facit iste textus nam concessio fuit facta religiose domui. et tamē dicitur qd non valuit concessio de re non vacante. vnde dicerem qd aut quis intendit donare ecclesiam non vacantez loco religioso vt valeat vt ex nunc in preiudicium rectoris et non valet donatio. et ita intelligatur iste tex. aut intendit concedere sine preiudicio rectoris et valet. et sic intelligo glo. et pro hoc tex. in. c. consultationibus. de dona. et de. fi. de re. eccle. non alie. **¶** Ultimo eē glo. opponitur. de. c. ii. de supplen. negli. prelato. vbi valet institutio episcopi sine presentatiōe patroni. cuius contrarium innuit ista littera in fi. **¶** Soln. regulariter non valet. vt hic et in dicto. c. decernimus. Fallit fm Hostien. si patronus fuit negligens in presentando. vt in dicto. c. ij. et dic qd data negligentia patroni potestas deuoluitur ad eum qui habebat instituere etiam si episcopus non sit vt est glo. multum notabilis. in de. i. de

supplen. negli. prelato. **¶** Secundo fallit quando patronus presentauit indignum. vt in dicto. c. ij. et per hoc sentit Hostien. qd patronus presentando indignum priuatur ea vice potestate presentandi. quod an sit verum indistincte plenē dixi in. c. cum vos. de offi. ordi. et dic vt ibi. **¶** Tertio fallit secundum eum si concessio fit per papam vel per legatū de latere. vt in. c. dilectus. de offi. lega. et in. c. cum dilectus. j. eo. **¶** Sed tu dic meli⁹ qd aut est ius patronatus ecclesie. et procedit de iure Hostien. vt legatus possit concedere sine presentatiōe ecclesie. et ita loquitur. c. dilectus. **¶** Aut ē patronus laicorum. et nullus citra papam potest ecclesiam conferre sine presentatiōe patroni. et iste est proprie casus in dicto. c. cum dilectus. j. e. vbi de hoc vide bonam glosam. in. c. per litteras de preben. in de.

¶ **Merimonia** **¶** Instituti in ecclesijs patronatus per nonos patronos mutari nō possunt. nec vicissitudines ecclesiarum per eos fieri. duo sunt dicta 2° ibi scilicet vicissitudines. **¶** Nota qd licet patronus habeat ius presentandi in ecclesia. vt. s. eo. quasi per totū tamen legitime institutus ad presentatiōem antiqui patroni non debet remoueri ad instantiaz noui patroni. et iste est proprie intellectus. c. Et hoc faciunt ad. q. pone plures heredes fuisse institutos per defunctum reperitur ius patronatus in hereditate nunquid possit illud adiudicari alteri ex heredibus. Jobā. an. post. **¶** Goffre. tenet qd non. arg. huius. c. quod prohibet mutationes ordinis ecclesie secundum humanam conditionem. licet enim nomina debitorum inuenta in hereditate possint adiudicari vni ex heredibus. h diuidi non possint. vt in. Lea que. C. fami. heredis. et in. l. ij. et. ij. ff. eo. tamen ius patronatus si potest diuidi inter heredes nec adiudicari vni ex heredibus. sed omnes heredes patroni erunt in solidum. **¶** Pe. miratur de hoc dicto. **¶** Jo. an. cum iste tex. non prohibeat translationem de vno in alium. vnde tenet ipse qd licite potest adiudicari vni ex heredibus. tum quia ius patronatus transit cum uniuersitate. vt in capitulo ex litteris. s. eo. tum quia vtilius est ecclesie vnum habere patronum qz plures. quia solet negligi quod cōmuniter possidetur. C. quando et quibus quarta pars debetur. l. ij. li. x. sed mihi plus placet opinio precedens taliratione. **¶** Aut enim hereditas equaliter diuiditur inter institutos. et non apparet ratio quare magis debet adiudicari vni ex heredibus qz alteri. vnde cum sit ius indiuisibile cōsistit penes omnes in solidum. vt nota. glo. s. eo. c. i. **¶** Aut cui adiudicatur fuit data minor pars hereditatis. et non valet illa adiudicatio. quia videtur adiudicatum ius patronatus in compensationem bonorum. et sic quodammodo commutatur cum re temporali. et reciperet estimationem contra. c. de iure. infra eo. et tene menti hanc questionem. quia quotidie potest accidere. et per B

als dixi q̄ patronus nihil habēs in bonis non poterit cedere ius patronatus creditoribus. quia non recipit estimationem. vt dixi. nec potest inuenire titulus non gratuitus vt in. c. quia clerici s. eo. 7 in. c. p̄terea. de transac. **S**ed quero qd intendat littera prohibere p̄ verbum vicissitudines. **S**o. tres sunt intellectus. quidam exponunt vicissitudines. i. mutationes seu grauamina. Alij vt Inno. q̄ intēdit prohibere q̄ patroni nō p̄t conuenire adinuicem. vt vnus sit patronus vno anno. alius alio. vt sic habeant quādam vicissitudinem. Sed hoc dictum limita quando vellent ex toto ius diuidere. nam respectu exercitij b̄i possunt hanc conuentionem facere. vt vnus presentet vna vice. alius alia. vt est tex. in cle. si. c. ti. **S**imile i tutoribz q̄ respectu administratōis p̄t diuisiōez adinuicē facē s̄ p̄t diuisiōē adinuicē facē q̄ ad ius tutele. vt. L. iter tutoris. ff. de adm. tu. **T**ertij vt hosti. intelligit q̄ p̄hibet h̄ mutatio iurispatronatus. vtp̄ta si duo patroni haberēt plura iurispatronatus. nō possunt illa adinuicem permutare sine auctoritate episcopi. 7 nō hunc intellectum. quia facit ad ea que dixi in. c. precedēt. pro hoc videt gl. in. c. nemini. xxi. q. vij. 7 quilibz intellectus est bonus in se. **I**n glo. i. in si. hoc glo. non respondet specificē ad. c. decernim. vbi mutat rector ad instantiam patroni. ideo dic q̄ illud loquitur quādo episcopus sp̄reto patrono instituit rectorē in ecclesia. hic loquimur quando sacerdos fuit legitime institutus. qui mutari nō debz ex mutatione patroni. Sed quero que fuit ratio dubitandi. **S**o. potuit esse duplex. p̄ma quia resolutio iure auctoris resoluit ius successoris. vt in. l. lex vectigalis. ff. de pigno. sed patronus antiquus fuit auctor iuris huius sacerdotis videbat q̄ resolutio iure illius esset resolutum ius istius. **S**ecunda ratio successor non tenet stare cōtractui inuito p̄ predecessorē. nam emptor domus non tenet stare locationi facte per venditorem cum sit successor singularis vt in. l. emptorē. C. loca. ita videbat q̄ nouus patronus non tenebatur stare presentationi facte per predecessorem. sed contrarium hic decidit. Ratio quia rector institutus in ecclesia nō habet ius a patrono principalit̄ sed a superiore instituyente. vt in. c. qd̄ autem. s. eo. Item institutus habet ius in ecclesia vt in. c. si tibi absentis. de preben. lib. vi. ideo non potest remoueri per successorem. facit quod nō. in. d. Lemptorem.

Quam laici **S**umma-
tum est su-
per eo. illud. vel summa sic. Patronus
ecclesiam clerico conferre non potest. 7 si contulerit potest hoc non obstante ad illam presentare rectorem. primo dictum. scdo ratio. sibi non emz
Primo nō casum in quo quis potest venire contra proprium factum. 7 in hoc multuz instat glo. 7 Jo. and. ponit plures casus. sed tu vide per Cal. in. c. si quis presbyterorum. de re. eccle

non alie. dixi in. c. cum super. de concess. preben. per Bar. in. l. post mortem. ff. de adoptio. 7 in. l. qui ea mente. ff. de furtis. per Cy. in. l. si quis nō dicam rapere. C. de episc. 7 de. vbi tractat an sit locus penitentie in delictis. 7 aliquid tetigi in. c. i. de eo qui mutis in poss. **S**ecundo nota patronum non posse ordinare ecclesiam. vnde non potest eam alicui conferre in titulum. 7 dic hoc procedere etiam si sit patronus ecclesiasticus. vt in. c. si. j. eo. 7 in. c. i. xvi. q. vi. **S**ed hic quero nunquid iudex secularis possit propter delictuz priuare patronum laicum iure patronatus. vide glo. nō. xvi. q. vij. c. filius. In contrarium vide gl. in cle. pastoralis. in ver. subiecte. de re iudi. satis putarem q̄ per se non possit eum priuare. cū ius patronatus teneat ab ecclesia 7 non a principe seculari. sed cum vniuersitate bonorum poterit. 7 ideo si pater commisit crimen lese maiestatis. et sic omnia bona confiscantur. dico q̄ transit ius patronatus in fiscum 7 non ad filios. 7 sic intellige glo. nō. in dicto. c. filius. facit quod dixi. s. eo. c. ex litteris. **A** bec faciunt ad aliam. q. nō. **P**one q̄ committens crimen lese maiestatis habet filium clericum beneficiatum. nunquid filius p̄dat beneficium. 7 videtur primo q̄ sic. quia filij huius criminosi efficiuntur infames. vi. q. i. c. verum. vers. si quis cum militibus. 7 in. l. quisquis. C. ad. L. iulia. maie. sed infamis non potest tenere beneficium vt in regula infamibus. de regu. iuris. lib. vi. 7 in. c. inter dilectos. de excessibus prela. sed contrariam sententiam tene. quia cum filius sit clericus non efficitur infamis. quia lex secularis non potuit illum inficere. cuz non sit legi subditus vt in. c. quod clericis. 7 quod ibi nō. de foro compe. 7 ad hoc vide glo. nota. in. c. san peruersum. lvi. di.

¶ De iura pastoralis

Religiosi vendicare vel retinere non possunt ecclesias sibi concessas a laicis sine diocefani consensu nisi legitime prescripserint. vel postea diocefani cōsenserit. 7 tria facit. primo ponit dictuz. secundo exceptionē ibi nisi. tertio ratioez ipsius. ibi cum enim. **N**ota primo laicum posse ex diocefani consensu conferre ecclesiam quo ad proprietatem loco religioso. 7 intellige istum tex. prout dixi. s. eo. illud. vt intelligatur dispensatiue. quādo laici istas ecclesias de facto tenebāt 7 erant ita potētes. vt ab eorum manibus eripi nō possent. als autem laicus p̄ferre vel donare ecclesiam non potest. quantūcūqz interuenerit cōsensus episcopi. quia nemo dat quod non habet supra eo. quod autem. **N**ota secundo q̄ ecclesia p̄t p̄scribi p̄ ecclesiaz itellige iure p̄petatis. vt ecclesiaz hēat ad p̄pos vsus vlt̄ rāqz subiectā vlt̄ vni tā. 7 in hoc tene mēti istū tex. 7 vide qd̄ dixi in. c. vt sup. de re. eccle. nō alie. 7 qd̄ nō. glo. in cle. i. de excess. pla. sec̄o dicit doc. respectu tituli. nā p̄cribere quis ecclesiam nō potest. vt eam habeat rāqz

prelatus seu rector. ar. in regula. l. de re. iur. in vi.
 z. i. c. ex frequentibus. de insti. quod limia prout
 gl. singularis i. c. p. tigit. de dolo z. cotu. z. ibi dixi.
 Item nō casum i quo titulus minus legitimus
 dat causam prescribēdi. z. de hoc latius. j. Item
 nō ibi postea consensum z. q. vbi in actu requiri
 tur alii cuius consensus sufficit vt interueniat ex
 postfacto. z. nō q. potest interuenire consensus
 etiam post actum nullum. quod videtur contra
 nō. per Innoc. in. c. cum cōsuetudinibus. de cōsue.
 sed dic q. actus valebit vt exnunc nō vt extunc
 facit qd nō. glo. in regula ratur. z. in regula rati
 z. regula nō firmat. de re. iur. l. vi. ¶ In glo. ij.
 in fi. ex hac glo. habes tres solutiones ad triuz
 formatū i principio. prima q. ratione scandali to
 leratur hec prescriptio. z. hanc solu. sentit Guil.
 nafo. dicens. q. in hoc ista decretalis cōtinet gra
 tiam. sed hec so. nō placet. quia intellectus iurium
 nō sunt trabendi ad g. am. vt nota in. c. ex parte
 de test. Item hic nō est aliquod verbum sapiēs
 g. am. immo tex. in verbo legitima inuit opposi
 tum. nam prescriptio nō potest dici legitima nisi
 habeat omnes qualitates requisitas a lege. Se
 cunda solutio q. ex cursu temporis tacite inter
 uenit consensus episcopi. hęc so. prima fronte ē
 notabilis. Sed obstat quia in actu odioso non
 presumitur consensus ex taciturnitate. vt nota. i
 regula qui tacet. de re. iur. l. vi. facit. c. cum iam
 dudum. de preben. nisi velis saluare dicendo q.
 ex cursu tanti temporis presumitur q. cōsensus
 interuenerit. pro quo glo. nō. in. c. puenit. de em.
 z. vēdi. ¶ Tertia solutio z. notabilior q. illi qui
 receperunt a laicis non potuerunt prescribere.
 sed successores qui probabiliter potuerūt igno
 rare qualitatem facti potuerunt prescribere. qz
 potius successores erant in facto qz in iure. z. nō
 singulariter hanc solu. z. habes glo. similem in. c.
 de quarta. de prescrip. z. in. c. in primis. ij. q. i. z. in
 c. si sacerdotes. xvi. q. ij. Et nota q. vicium pre
 lati predecessoris non nocet successori in prescri
 ptione. licet contrarium sit in herede. quia mala
 fides defuncti nocet heredi vniuersali. vt in. l.
 cum bēs. ff. de diuer. z. tēpo. prescrip. z. l. vicia. C.
 de acq. poss. z. est diuersitatis ratio. quia heres
 censetur vna persona cum defuncto. vt in auē. d.
 iureiurā. a moriente prestito. §. i. sed successor in
 dignitate non est eadem persona cum predeces
 sore. Ratio rationis est. quia heres omne ius
 causat a defuncto. sed successor in dignitate cau
 sat a superiore qui promouit eum z. non a defū
 cto ad hoc quod nō. Innoc. in. c. eam te. de rescri
 ptis. z. domini de rota deci. ccc. xiiij. z. hanc dñaz
 sequitur B. in regula possessor. de re. iur. l. vi.
 ¶ Quarta solu. extra glo. ponitur per Innocē.
 q. isti clerici vel religiosi errabant in facto z. non
 in iure. quia credebant consensum episcopi iter
 nemisse. vt quia hoc audiuerunt a fide dignis. v.
 fuerunt eis ostense lre false. nam error probabil
 in titulo prestat causam prescribēdi. vt in. l. qd
 vulgo. ff. pro emptore. z. plene per Barto. in. l.

celsius. ff. de vsuca. z. nota bene tu canonista hāc
 solu. q. in prescripione vbi requiritur titulus
 sufficit q. quis credat titulum specialem interue
 nisse probabili credulitate ductus. vt quia audi
 uit a fide dignis. vel ē fama vicinie. z. pro hac so.
 vide quod dixi in. c. ij. de his que sunt a prelat.
 ¶ Quinta solutio datur per Bossre. z. Elincenci.
 dicentes q. hic non cadit proprie prescriptio. sed
 propter odium episcopi negligentis. causat istis
 clericis exceptio. z. nota singulariter hanc solu.
 nam inuit q. vbi prescriptio cansatur ex sola ne
 gligentia non petentis tunc currit prescriptio
 etiam cum mala fide cum paretur exceptio con
 tra non petentem. z. sic facit contra creditorem
 non petentem debitum currat prescriptio etiam
 cum mala fide. quia ex sola negligentia credito
 ris sine facto debitoris currit prescriptio. z. hoc
 sentit Innocen. in. c. quia pleriqz. de immuni. ec
 cle. z. Archi. xvi. q. ij. §. potest. z. Bar. in. l. sequi
 tur. §. si viam. de vsucapio. z. in. l. si. ff. quemadmo
 dum seruus amittit. sed ipsemet Bar. sentit oppo
 situm in. l. omnes populi. ff. de iusti. z. iure. z. Jo.
 an. in. c. ij. de excep. li. vi. z. hanc partem contrari
 am communiter tenent moderniores in. c. si. de
 prescrip. z. ibi dixi z. tango in. c. quod clericis. de
 foro compe. Alij aliter solunt sed diuinant. iō
 tene vltimam solu. glo. vel aliam Innocen.

¶ In glo. penul. in fine. de hoc dic vt in regula nō
 firmatur. de reg. iur. l. vi. z. vt supra dixi concess
 fio ista ex subsequenti consensu valet vt extunc
 non autem trahitur retro vt valeat vt extunc.

¶ In glo. si. in. fi. dic q. id quod quis non habet
 in actu nec in potentia non potest in alium trans
 ferre. sed id quod habet in potentia licet non ha
 beat in actu potest transferre. exemplum in ele
 ctionibus qui non habent dignitatem episcopale
 z. tamen transferunt in electum z. in cardinalib.
 in papam.

Suero Si patroni ecclesie
 vacantis infra tps
 a iure concessum non presentant. eps
 ordinabit ecclesiam. primo questio. secundo solu
 tio. ibi sane. tertio limitatio. ibi ita. ¶ Nota pri
 mo q. episcopus qui habet instituere non debet
 expectare patronos contendētes sup iurepatro
 natus nisi vsqz ad tempus patronis pfixum ad
 presentādū. z. sic vsqz ad quatuor menses si sunt
 laici. z. vsqz ad sex si sunt clerici. vt i. c. vnico. j. eo.
 li. vi. ad idē. c. qm. s. eo. z. i. c. ea te. j. eo. ¶ Ad ibi
 progat q. eps nō dz icōtinēti pferre ecclesiaz. si alij
 pndūt sup iurepatronat. z. itellige qm. pstat ec
 clesia eē patronatā si ignorat cui ppetat. tūc. nō dz
 spectare vsqz ad tps pdcē. s. si nō pstat ecclesiaz eē
 patronatam non tenet eps differre institutionez
 ad solam assertionez cōtendentium de isto iure
 ar. xvi. q. iij. in. c. volumus. ¶ Hęc nō casum in
 q. eps bz istituē i ecclesia patronata sine pñtatiōe.
 ¶ Vltimo nō casum i q. sit pñtatio p. institutio
 nem. non aut intelligas q. hic pñtatio ius de no
 uo tñsferat in institutum. sed sit vt ver. patron.

epi desiderat ne qd falcitas vel fraudis ptingat
i donacione. na sepe e ficta eptio z simlata dona
tio. vt dixi. s. e. c. illud. q ratō etiā militat i patro
nis. **I**te ex alio hec lec. glo. nō vī pcedē. quia
tex. dic q frat habebat ius patronat. nō autem
iste cui fuit facta cōcessio. z sic sol^o donator erat
patronus qd potuit ptingere fm Jo. an. qz forte
isti erāt fratres vterini tm. z iuspatronat^o fuit pa
tris alteri. vel h^o ptingit f^m p̄suetudinē Anglie p
quā succedit p̄genitus in hēditate. z sic per p̄sis
in iurepatronatus. qd bñ nō. z tūc ad istū tex. pōt
rūderi fm l. dōsti. q donatio fuit facta clerico re
cipienti noie eccle. z sic nō exigebat consensūs
epi. sed querit nungd possit donatarius p̄tare
donatozem. cōclude post Jo. an. q si est vere do
natarus. qz ex toto fuit cōcessum iuspatronat^o.
z tūc potuit p̄tare donatozem qz p̄tat noie p
prio. aut nō est vere donatarius. sed patron^o cō
cessit p̄ ista vice ius p̄tandū. z tūc non pōt illum
p̄tare qz is facit cuius nomine fit. vt in l. i. ff. de
vi z viar. z in c. cum quis. de sentē. excō. li. vi. z h^o
dictum nota pro ampliacione. c. per v̄as. j. eo.

Consuluit Non pōt pa
tronus eccle
siam sibi retinē vel eā alteri pcedere. p̄
ponit ratio. z dispositio. ibi non decet. **N**ō p̄
q licet patron^o sit cleric^o vel eius fili^o nō pōt pro
pria aucte ecclesiam sibi retinē vel filio pcedē. z h^o
qz ex vi iurispatronatus psequit patronus solū
p̄tationē quātūcūqz sit clericus. vt in c. si. j. eo.
In glo. ij. nō. glo. z idem tenet gl. s. eo. qz clerici
z Imo. hic licet aliud dixerit in d. c. qz clerici. z
idem Spe. eo. ti. ad fi. **S**ed h^o glo. opp. nā cer
tum est q patronus nō pōt p̄tare seipm. vt in c.
per v̄as. j. eo. ḡ nec filium cum pater z filius cen
seant eadē p̄sona. xxxv. q. iij. §. hac aucte. z. l. fi.
C. de impub. z ali. substi. **I**tem quicquid acgrit
fili^o acquirat patri saltem bodie quo ad v̄sufu
ctum in sti. per quas personas nobis acquiritur
z in l. cum oportet. z. l. fi. C. de bo. q. libe. qz pater
p̄tando filium v̄t in effectu p̄tare seipm. **S**o.
p̄t z fili^o vident vna p̄sona iuris fictione sed i ve
ritate sunt diuerse. z istis sp̄ialib^o ē pot^o atten
denda veritas qz fictō f^m dōf. z idē i h^o vltimo
vult Archi. in c. vnico. de voto li. vi. **N**on ob. z^m
motiuum qz in sp̄ialib^o fili^o non acgrit p̄t. imo
nō curat de p̄tia p̄t. in c. si annū. de iudi. li. vi
Cōclude ḡ q dummodo filius sit idoneus licite
pōt per patrem p̄tari. **I**n glo. fi. in fi. nō hāc
vltimā questionē gl. z cōf tenet p̄ doc. z p̄ Spe
eo. ti. in fi. z fac hec gl. ad qdē plures sunt depu
tati i aliq̄ officio z hñt puidē de certis officialibus
nūqd possunt vnū eligē ex se. z v̄t q sic. ar. h in
dicto. c. cū i iure. z bñ fac. l. vbi absunt. ff. de tuto.
z cura. da. ab his. vbi d̄f q in cāu q̄ decuriones
possunt dare tutores potcrūt vnū ex se deputaf
nā idē videm^o i electorib^o q possūt plātū eligere
ex seipis. vt in c. ne p̄ defectu. z i c. qz ppter. de
elec. z. xvi. q. vlt. i. in c. congregatio.

De iure Iuspatronat^o p se ven
di nō pōt. b. d. **N**ō
p̄mo q licet iuspatronatus tñseat cuz
vniuersitate vendita. vt i. c. cū seculū. s. eo. tñ per
se vendi nō pōt. **R**atio diuersitatis est qz p̄ casu
p̄cium cōstituit p̄ re temporali z iuspatronatus
tñsit accessorie. nō autē p̄ co cōstituit p̄cium. z si
aliud agerent contrabentes non transiret iuspa
tronatus. vt nota. Jo. an. in c. vnico. j. eo. li. vi. sed
quando per se specificē venditur surgit duplex
i cōueniēs. nā estimat res iestimabilis. **I**tem cō
mittit simonia. quia sicut simonia cōmittit i me
re sp̄iali. ita i annexo vt p̄bat i. c. q̄siti. de re. per
mura. z i. c. p̄reca. de tñfac. **I**te ex h^o z ex tex.
nō q mixtū ex diuersis naturis assumit sibi nām
a potentiori z digniori. nā iuspatronat^o est p̄im
sp̄iale z parti tēporale. vt nō. i. c. p̄c mētis. xvi. q.
vij. z tamen p̄hibetur venditio ac si ex toto esset
sp̄iale. **U**ltimo nō q simonia impedit ip̄o iu
re p̄ctum. **I**n glo. fi. in fi. sed vltra gl. q̄rit qz
habebit p̄cium. nō enim v̄t p̄ueniēs vt emptor re
cuperet ex q̄ fuit i mala fide z emit p̄ter dēa ca
pitulo. ar. l. si fundū. C. de enic. z i. c. de hoc de si
moni. z i. l. quēadmodū. C. de agri. z censu. li. xi.
nec v̄t p̄ueniēs vt remaneat apud v̄ditōrē quia
nō debet locupletari ex iactura emptoris. vt i re
gula locupletari. in vi. vñ **E**inc. dicit tenendū qd
nō. in c. si quis in atrio. xvij. q. iij. z in d. c. de hoc
z in auct. de sanc. epif. in. §. sed nemo. z v̄t q̄ debe
at applicari eccle. cui facta fuit iniuria. vñ isti p̄n
cipes seculares q capuit p̄cium p̄ p̄mōtione de
ricorum seculariū tenētur restituere illi ecclesie
cui iniuria irrogata est. vt nō. i. gl. i. d. c. de h.

Nullus Patron^o non pōt
sine epi v̄t pape cō
sensu etiā loco religioso p̄ferre ecclesias
decimas v̄t aliud sp̄iale h̄z duo dēa z^m ibi si q̄.
Nō p̄ regulā q nullū sp̄iale pōt laic^o p̄ferre
alicui etiā eccle. sine sūmi p̄tificis p̄sensu. z ex
h^o videt q̄ etiā religas n̄ possit pcedē eccle. ad
libitū. nā relige n̄ p̄nt eē laicoz cū n̄ cadūt i dñio
alicui^o. j. de relig. z vene. sanc. c. ij. z. l. in tñ. ff. de
rez diuisi. **I**te nō d̄ p̄tio q cum cōsensu epi pōt
laic^o p̄ferre decimas eccle. z alia sp̄ialia mōste
riis z aliis eccle. s̄ tu itellige. pur dixi. i. c. illud
s. eo. nā respectu decimarū ē dicēdū. vt i. c. cū apo
stolica. de his q̄ si. a p̄la. vt itelligatur de decimis
quas laici tenēt i feudū ab antiq̄. de eccle. ē itel
ligendū si laici sunt potentes z non possunt alif
eripi a manib^o coz. z idē ē itelligēdū de alio sp̄i
ali. als n̄ p̄nt laici se ipedire de istis sp̄ialib^o etiā
i fauorē eccle. vt i. c. eccle. de p̄sti. z xvi. di. bñ
gdē. **N**ō q̄ vbi desiderat p̄sensu vni^o i fano
rē alteri. si nō vult p̄sentire sine cā legitima pōt
bēri recursus ad superiorē vt superior ip̄e det li
cētā vel p̄sensu vel q̄ p̄pellat illū ad p̄sentien
dū. z optime fac h^o l̄ra ad statutū qd viget i mltis
locis q null^o p̄bat m̄rimoniū cū pupilla seu cum
minore. xxv. anis sine p̄sensu duoz agnatorum
ipsius puelle. **S**i enī agnati requisiti sine causa

negant p̄stare p̄sensū. p̄t adiri sup̄ior. vel ut ip̄e det licētiā causa cognita vel q̄ ip̄e p̄pellat cognatos ad p̄sentiēdū. z sic als̄ p̄sulū. z videt̄ de mente. **Bar.** in. l. si cum dotem. ff. solu. matri. z in. l. si. c. de bonis q̄ libe. z optime facit iste tex.

Sed q̄ro nūquid ep̄o nolente cōsentire sine ea possit adiri archiep̄s. videt̄ p̄mo q̄ non. quia tex. facit mētiōē dūtaxat de papa. z sic videt̄ casus pape reseruat̄. simile in. c. aduersus. de immuni. ecclē. **In** contrarium facit archiep̄s est ordinarius ep̄isopi. vt in. c. pastoralis. de offi. ordi. ergo p̄t eum p̄pellere. facit. c. ex litteris. s̄. eo. in hoc sūt varie opi. nam **Hosti.** tenuit q̄ non possit z alij aliē. **Jo. an.** cōcordādo dicit q̄ archiep̄ ep̄iscopus p̄t adiri. vt compellat ep̄iscopum ad p̄sentiēdum. nō autem ip̄e poterit dare licētiā in defectū ep̄isopi. sed datio licētiē p̄tinebit ad solum papā. **Jo. cal.** tenet idē distiacte archiep̄s posse adiri. vt etiā det licētiā in defectū ep̄i. vt in. c. cū simus. ix. q. iij. z hec q̄stio depēdet ab illa. nūquid archiep̄s generaliter succedat in iurisdic̄tione ep̄isopi eo negligente v̄l iurisdic̄tionem vel offi. cium suum exercere nolēte. de qua q̄ōne plene nō. in dicto. c. pastoralis. z. ix. q. iij. in sūma dixi plene in repetitiōe. c. si quis cōm̄ clericū. de foro compe. z placz mibi opi. vt nō succedat data qualibz negligētia s̄z in casibz iure exp̄ssis vnde licz regularit̄ possit p̄pellē ep̄m ad officiu suum debite exercēdum. non in ip̄e succedet in exercitio. z ad. c. cū scimus. dic q̄ loquit̄ in casu suo quādo ep̄us negligit̄ p̄stitūē suētū. z nō dēz. **Jo. an.** qz p̄t adduci ad q̄ōnē p̄dictā.

Significasti **Legitur** variis modis. z fm̄ vniū intellectu. hoc dicit. **Si** ep̄us in ecclē alterius diocesis ē patronus p̄sentatus ab eo dēz admitti si ē idoneus. **Sz** fm̄ aliaz lec. non refert an sit patronus in alia v̄l ip̄propria diocesi. s̄tio p̄t fm̄ aliam lectu. intelligi q̄ nō patronatus s̄z mera p̄ntatio fuit. p̄cessā ep̄o. **Ad** p̄ q̄ vna ecclē etiam si ē cathedralis. p̄t habē ius p̄ntandi in alia ecclē p̄ b. c. si. j. eo. **Nota** scdo q̄ ep̄o p̄t p̄cedi iuspatronatus z i dubio v̄l sibi p̄cessum p̄tēplatiōe ecclē. nūquid ecclē possit eē patrona sui ip̄ius. vide glo. bonā in. c. vnico. eo. ti. li. vi. **In** glo. ij. ibi quoqz p̄ochia zc. dicitur q̄ intelligi p̄t iste tex. multiplici. s̄ q̄ ep̄s acq̄sivit iuspatronatus in aliena diocesi qd̄ p̄t vt in. c. i. xvi. q. vi. z b̄ casu est dubiū. nūqd̄ possit p̄ntare quoscūqz clericos quos vult dūmō sint idonei. **Dugo** dicit q̄ sic. z hec videbat̄ ratio dubitandi. qz clerici peregrini nō debēt institui sine approbatiōe ep̄oz locorū z absqz l̄is p̄mēdatiuis suozū p̄latoz. vt in. c. si. de cle. pegri. z lxxi. di. c. hozamur. **Sed** s̄rium hic decidit̄. sed hoc in p̄uilegium ep̄oz fm̄ vnum intellectu. sed **Jo.** dicit q̄ bodie de p̄suetudine quilibz patronus p̄t p̄ntare quēcūqz clericum quē vult. licz sit extraneus dūmō als̄ sit notus z idoneus. sed de iure p̄cedit̄ p̄mū dēz. facit qd̄ leg. z nō. in. c. ad decozem

de insti. z. c. cum depurati. de indt. **Secūdus** intellectus q̄ ep̄us acq̄sivit iuspatronatus in sua diocesi. z institutio illaz eccliarū p̄tinebat de ius sp̄ali ad p̄latum inferiorē. z tūc idubie p̄t ep̄s p̄ntare clericū. vnde cūqz originē duxerit. qz ip̄e eū approbat p̄sentando z approbare p̄t i sua diocesi. ar. in. d. c. si. de cle. pegri. **Si** aut̄ institutō p̄tineret ad ep̄m z de nouo acq̄sivit iuspatronatus sūt opi. qualis ep̄us habeat p̄uidere ecclē siam. **Sof.** dicit q̄ ip̄e p̄ntabit sibi p̄sentiēdū p̄t. z tanqz ep̄us instituet ar. in. l. si p̄sul. ff. de adopt. **Hosti.** dicit q̄ p̄ntatio p̄t̄idit̄ cum instōne. v̄l ep̄i scopus. p̄uidebit p̄ viā collationis. sicut facit in aliis beneficiis nō patronatū. z hec opi. p̄l̄z **Jo. an.** si ep̄us ē solus patronus. sed si h̄z cōpatronos p̄cedit opi. **Sof.** z b̄ satis p̄t sustineri. **Idē** vide in simili qd̄ plenius nō. in. c. ne p̄ defectū de elec. z in. c. vt circa eo. ti. li. vi. z in. c. cum inter canonicos. eo. ti. **Ultimo** p̄t intelligi tex. vt loquat̄ quādo p̄as p̄sentandi pro prima vice fuit cōcessa ep̄o. z forte dubitabat an valeret concessio propter ea que habent̄ in. c. si. de concess. p̄ben. z distingue vt ibi.

17 Consultatōibus

Institutus ad p̄ntationē eius qui tūc in patronatus ecclē possidebat remoueri non debet. licz illud ius ab ea postmodū enūciatur. secus si non possidebat. sed tūc credebatur eē patronus. scda pars ibi si v̄o. **Ad** p̄mo q̄ ad validitatem p̄ntationis sufficit q̄ presentans sit in possessione iuris presentandi. z idem est quo ad validitatem electionis vt in. c. quere' az. s̄. de elec. z ratōnem infra subiiciam. **Nota** secundo q̄ solus error cōis absqz possessione non est sufficiens. vt actus gestus a non possessore valeat. s̄z ergo quis reputet̄ patronus. ex quo tūc nō ē nec habet possessionem nō valz p̄ntatio. z sic debet limitari qd̄ dicit̄ q̄ error cōis facit ius. vt. l. barbarus. ff. de offi. p̄cto. z. iij. q. vij. tria. in. s̄. verū.

Itē nota q̄ institut⁹ ad p̄ntationē illius qui est vere patronus. s̄z non sit in possessione p̄ntandi nō debz remoueri. ex quo alius nō est in possessione. z hoc colligit̄ hic in. fi. a cōiurio. z tenet **Im.** i. c. cumana. de elec. ex quo inferit̄ q̄ fruct⁹ fundi p̄tinent ad dñm licz non sit in possessione. Ex quo nullus alius ē in possessione. **Ultimo** nō ex fine l̄e q̄ presentatō facta ab eo q̄ non est in possessione nec patronus. s̄z sequatur institutio non p̄ hoc videt̄ facta a possessore. z sic actus retro non trahit̄. vnde licz acquirat possessionē in futurū. vt nō. **Imo.** in. c. ij. de in. iute. resti. tamē p̄ma p̄ntatio non videtur facta a possessore. qd̄ est bene nō. nam si s̄geret̄ possessionē tpe p̄ntationis non remoueret̄ institutus ad p̄ntationē ip̄ius cui⁹ cōiuriuz hic in. fi. dicit̄. **Et** p̄ declaratiōe c. z materie. p̄mo q̄ro de ratione dubitandi z de decidendi in tex. nostro. **Solu.** ratio dubitandi fuit. quia presentatio pertinet ad patrem. vt supra eo. per totum z xvi. q. vj. decernimus.

z. c. filijs, ex q̄ est cōpertum illum p̄ntatozē nō fuisse patronum, videbat q̄ institutus esset remouendus z alius ponendus ad p̄ntationē veri patroni, p̄ hoc tex. s. eo. ex ifinuatione, vbi tenens eccliaz sine p̄ntatione patroni dicit occupator z detentor. **S**ed rō decidendi in h̄m est q̄ p̄sentare est q̄dam fructus iuris patronatus, vñ quē admodum fructus rei m̄lis pertinet ad possessorem bone fidei, z nō ad dominū, vt isti. de reruz diu. s. si quis a nō dñō, z nō. in. c. grauis, de resti spo. ita z iste fructus iuris p̄ntandi p̄tinet ad possessorem z nō ad dominū, sed ex q̄ quis p̄sūpsit fructum nō tenet illum restituē, ita p̄ntationē z institutionem iste fructus videtur p̄sumptus q̄re institutus remoueri nō debet. **E**t si diceres possessor nō facit fructus nales suos, vt in. l. fructus. ff. de vsuris. **R**esponderetur s̄m Inno. q̄ p̄ntare nō est fructus nalis sed industrialis, q̄ in p̄ntando regitur hominis industria cum habeat p̄ntare idoneum, vt infra sp̄s legitimū. **I**tem p̄supposito q̄ esset fructus nalis ex q̄ bona fide est p̄sumptus z possessor nō tenet effectus locupletior nō tenetur ad restitutionē, vt plene dixi in. d. c. grauis, z ex his apparet ratio decidēdi in 2^a parte. c. nam si p̄ntans nō erat in possessione nō potuit istū fructum facē esse suum, vnde quēadmodū occupas possessionē alterius tenet restituere omnes fructus, vt in. c. nō licet. xij. q. ij. z in. d. c. grauis, z i. l. si nauis. ff. de rei vendi. ita z isti fructus p̄ntationis s̄biacent restitutioni, qd̄ sit p̄ remotionē instituti. **E**t ex his inferitur ad decisionē alteri q̄ d̄is, qd̄ si iste possessor erat male fidei. **S**ol. glo. h̄ pens. clari. Inno. h̄ z in. c. ij. de i. regrū resti. tenet q̄ institutus est remouendus. **R**ō patet ex predictis, nā quēadmodū possessor male fidei nō facit fructus suos, vt i. d. c. grauis, ita nec iste q̄ mala fide est in possessione p̄ntandi, qñ aut̄ q̄ dicat esse i possessione bona fide vel mala. **I**nno. instat sed ḡnāliter dicit q̄ b̄is p̄scientiam rei aliene dicitur in mala fide, in bona vero dicit eē q̄ possidet cogitatione dñi, puta q̄ putat se eē dñm vel patronum, vt pbat i. c. si virgo. xxxij. q. i. z nō illū tex. hec p̄cedūt quādo p̄stat de animo. **S**ed dubitat qd̄ in dubio, dicit h̄c Inno. q̄ si aucte iudicis fuit missus i possessionem p̄sumit i bona fide dummodo iudex iuris ordine seruato h̄ fecerit alia secus, p̄ hoc quod le. z nō. in. l. iuste possidet ff. de acqui. poss. z i. l. si. **C** si per vim vel alio mō z in. c. cōquerente, de resti. spolia. z in. c. cum cāz de offi. dele. z quod in eis notat. z nota b̄n hoc dictum q̄ auctoritas iudicis nō excusat si nō seruat iuris ordinē z q̄ restituere tenet omnes fructus ac si propria auctoritate occupasset. **S**i aut̄ iudex legitime interposuit auctoritatem, in iste erat in mala fide, videt primo q̄ gesta per istum possessorem, p̄pter iudiciariam auctoritatē tenentur, ar. i. l. barbarius. ff. de offi. p̄ro. z i. d. s. veruz z facit qd̄ de p̄lato nōtur in. c. nihil. de elec. z in. l. i. ff. qd̄ falso tutore. **C**ōtrariū vero p̄cludit Inno dicit enim q̄ aliud in patrono aliud in p̄lato, nāz

patronus nō habet auctoritatem ex publico nec nititur aucte publica sed priuata. **P**relatus aut̄ habet auctem ex publico z iuri publico inicitur ideo tenet gesta p̄ eum collata, secus aut̄ i patrono qd̄ b̄n nōbis. **S**imile dicimus in gestis p̄ excoicatus vt teneant gesta ab excoicato tolerato que fecit rōne publici officij, sed i bis que facit ex iure puato nō est d̄f̄ inter occultum z notozū vt notāter dicit Inno. in. c. cum dilectus. de cōsue z Jo. an. in. c. i. de rescrip. li. vi. **I**tem adde ad predicta qd̄ nō. Inno. in. d. c. ij. de i. ite. resti. z do. de rota decif. cclxij. vbi volūt q̄ possidens resistente iure p̄sumitur i mala fide, p̄ hoc. l. quem admodū. de agri. z cens. li. xi. z in regula q̄ p̄tra iura, de reg. iur. li. vi. nisi longo tpe possederit v̄l possessionem pbabilib̄ cōiecturis acq̄sinerit, z nō singularit̄ has duas exceptiones originaliter s̄unt Inno. in. d. c. ij. fac. c. cū ecclia sutrina, z qd̄ ibi dixi de cā poss. **A**ut possidet iure nō resistēte z tunc in dubio p̄sumitur in bona fide, de quo tamen vide qd̄ latius dixi i. c. si diligenti. de prescrip. z nō. in. c. si. co. titulo. **A**ltimo queritur ponē q̄ verus patronus p̄sentauit vnum existens in possessione p̄sentauit alium quis istorum s̄r potior. **P**ic q̄ aut possessor erat in bona fide z potior est p̄sentatus ab eo, ar. h̄c z tenet Inno. in. dicto. c. ij. z i. c. cumana, de elec. quod ego itelligerem quādo fuit processum ad institutionem z antequam cōstaret de iure proprietatis secus autem si prius cōstiterit de proprietate quia proprietate absorbet causam possessionis, vt i. c. cum dilectus, de causa possessio. z p̄p̄e. **S**i vero possessor erat in mala fide, z tunc tenet p̄sentatio facta per verum patronum, z ita nota, Inno. i. dicto. c. cumana, z sic solet allegari. **S**ed cōtrariū z verius tenet idem Inno. i. c. in lris. de resti. spolia, nam patronus nō potuit p̄sentare cum nō esset in possessione, nec licet propria auctoritate spoliare inuasorem, vt i. d. c. i lris nulla ergo p̄sentatio valebit nō possessoris quia erat in mala fide neq̄z domini quia non erat in possessione, z adde quod dixi s̄. eo. in. c. ex lris. **I**n glo. i. lbi veritate, vbi dicitur q̄ veritate manifestata cedit opinio veritati. **S**o. dicit q̄ ibi non concurrebat sola opinio sed etiaz possessio z p̄sentatio capit ergo efficaciam suam de possessione ratione supradicta, z ideo sufficit opinio cum possessione.

Aggestu **S**umma vt s̄. c. illud, vel aliter z sic. **V**aleat 2^a p̄cessio ecclie sc̄a alteri ecclie per ep̄m z patronū nō obstare p̄oz facta per solum patronum. **D**is diuisio. **I**bi vnde licet z. **N**ota primo z tene menti q̄ etiā i p̄cessionibus eccliaz q̄ sunt iure proprietatis valet p̄ma p̄cessio z nō 2^a, lz vigore 2^a fuerit possessio tradita, nam vt vides h̄ in 2^a cōcessione fuit translata possessio vt patet ibi cōcessio z assignate, p̄ma vero fuit facta sine traditione possessio nis, z tamen p̄ma p̄ualet dummodo habuerit

alias debitas solennitates. **C**oncessionem ergo iuribus spiritualium assumunt vim et effectum non ex traditione possessionis sed ex tituli habili. Idem est quasi ecclesia offerat in titulum, ut in c. si tibi absentis, de preben. li. vi. secus autem est in concessionem rei, pro prebenda, quia illa prebenda per quam ad traditionem rei pervenitur est, ut in l. quibus, C. de rei vendi. vide ad predicta. Inno. in c. in cetera, de preben. **¶** Ad secundo ibi regredere et spectare quod ecclesia patronata non potest subici vel mense alteri ecclesie donari per episcopum sine consensu patroni nec sufficit petere consilium, sed oportet bene consilium, ad idem bonum textum, i. c. monasterium, xvi. q. vij. **¶** Item non per currentibus pluribus titulis in eadem re preferendum est validior potestate temporis non obstante, et per hoc dicit hic glo. non, quia semper tenebis mentem si sede sine non facientes mentem de potestibus sunt valide si prime sunt nulle vel per exceptionem elidi, et habes aliam glo. in c. ex tenore, de rescrip. et aliam in c. cum nris, de concess. preb. **¶** Ultimo non pronuntium si posse ecclesiam patronatam offerre seu subicere alteri ecclesie sine episcopi consensu et non per consensus episcopi potest hic invenire ex postfacto licet actus fuerit a principio nullus, simile in c. cura, s. e. et dicit ut ibi dicitur. **¶** Sed quod per declarationem sine quid intendat dicitur dicit quod ecclesie iste fuerit concessio in prebenda cum prebenda non constituitur in ecclesia, sed ex rebus temporalibus, ut in c. maioribus, s. de preb. et in c. cum, s. de consuetudinibus. **¶** Suario modo habet ubi exponit. Inno. intelligit quod fuerunt concessio in prebenda, i. ad propositos usus, ut sic isti canonici possent reddere in usus propositos, et sic dicit in prebenda, i. loco prebendarum. **¶** Hosti. exponit, i. ad prebendas faciendas, ut sic de redditibus ecclesiarum istarum possint constitui prebende, ar. in c. exposuisti, s. de preb. vel forte fuerunt donate mense capituli et quibus expositione est bona et potest praticari cum ecclesia collegiata est tenuis in redditibus, ut sic possunt reddi aliquae capelle ipsis canonicis vel mense eorum loco prebendarum, ut in d. c. exposuisti. **¶** Quisquam autem episcopus sine consensu patroni possit ex redditibus constituere prebendas. Inno. dicit quod non, quia sic pronuntium prebenda in patronatus. **¶** Hosti. dicit quod per hoc non prebenda pronuntium quia posset pronuntium prebenda ad illas prebendas, factum tamen hosti. quod ecclesia non potest eligi in collegiata sine consensu patroni, quia sic pronuntium prebenda in patronatus, ut in c. nobis, s. e. factum tamen consuetudinibus doc. quod iura episcopalia poterit episcopus concedere alteri ecclesie sine consensu patroni, quod non, et puto quod bona illi ecclesie non prebenda in prebendas ut deseruiant necessitatibus alterius ecclesie sine consensu patroni, licet per bene actum pronuntium non admittit in patronatus, quia inest patronatus ne bona ecclesie alienent, ut in c. filius, xvi. q. vij. **¶** Crederet tamen quod una prebenda per clericum possit episcopus ibi instituere non obstante consensu patroni, quia nullum iudicium per hoc fit patrono, ar. i. c. consuetudinibus, de dec. non rescriptis, et ordinatio ecclesie spectat ad episcopum non autem ad patronum, ut in c. nouerunt, x. q. i. vide ad predicta quod non. Inno. in c. cum et plantare, infra de preb. et in c. in lateranensi, de preb. **¶** In glo. si in si. ibi dicitur quod magis peccat transgrediens

iuramentum inpositum per creatorem quam is qui transgreditur iuramentum factum per creaturam licet in hoc ultimo casu concurrant duo peccata ut in c. et si christus, de iureiurand. **S**oluit hosti. quod in equivalentibus singulariter et diuisim preferatur numerus, et sic procedunt iura primo alle, in glo. sed ubi est eadem auctoritas in singulis preferatur quandoque minor numerus, ratio est ex rationibus sunt potentiores. **¶** Et clarior dicit quod data paritate in ceteris recurramus ad numerum vel ad rationes efficaciores licet sint pauciores numero ut in c. innotuit, s. de elect. et sic una ratio fortior vincit plures non ita fortes.

Relatum **A**b officio et beneficio remouetur qui monitus non dimittit ecclesiam sine consensu episcopi sibi concessam, hoc dicit, primo laici spoliantes ecclesiam excommunicantur et sunt donec presceda ibi ad hoc. **¶** Ad primo quod obtinentes beneficia non canonice non debent gaudere prerogatiua pastozis seu rectoris, nec in effectu nec in nomine quia non debent vocari retores, et pro hoc quia nomen debet esse consequens rei, ut in c. cum scilicet de preben. et in s. est et aliud, instit. de dona.

¶ Nota secundo penas eorum qui sequuntur beneficia a laicis, non enim sunt suspensi nec excommunicati sed debent deponi si non resignauerint, et vide quod dixi s. eo, preterea. **¶** Ad tertio quod sacrilegus per episcopum excommunicari nisi emendet, et sic ratione sacrilegij laicus efficitur de foro ecclesiastico, ut in c. cum sit, de fo. compe. **¶** Item non quod sacrilegus seu spolians ecclesiam non est ipso iure excommunicatus, sed excommunicandus, ut in c. questus, de fo. compe. nisi cum spoliatioe concurrat fractio ipsius ecclesie, ut in c. consuetudinibus, de sen. excō. **¶** Ultimo non quod per hec verba principio sub pena excommunicationis seu anathematis non fert ipso facto excommunicatio in transgredientem sed potius est quodam monitio de excommunicando non obediens, nam ut habet vides inueniens tali precepto mandatur excommunicari, et sic non incidit in excommunicationem ipso facto, et habet tene hanc glo. si non firmet pedes, sed vide bona glo. i. c. si, s. de simo, et i. c. unico, s. de sagitta, et i. c. si, s. de ma. s. et. s. in die, eccle. et i. c. salomitanus, lxxij. di. et si quod iura videant tenere contrarium, intellige quod in eis fuit lata excommunicatio, sed palia verba recitat in eis, ut in c. si. **¶** In glo. pe. in si. et generaliter ut clericus possit reconueniri coram iudice seculari, dicit ut plene non, in c. at si clerici, de iudi.

Am te **S**i quod pronuntium infra sex menses non terminat a tempore vacationis libere potest episcopus sine prebendatione ibidem instituere rectorem, et intellige de pronuntium ecclesiasticis sed verum intellectum, nam in laicis, sufficit quatuor menses, ut in l. dicitur. **¶** Ad primo ibi postquam vacauerit quod istud tempus semestre currit non a tempore morte litis prout quidam et male intelligere voluerunt sed a tempore vacationis. **¶** Nota secundo casum in quo episcopus instituit rectorem sine presentatione, et intellige textum, put dixi in c. si vo.

supra eo. **I**n glo. h. glo. nitif. reducē ad cōcor-
diam multa iura in hac mā disponētia. sed vide
glo. clariorē. xvi. q. vij. si plures. z in effectu ista
glo. ppe medium ponit duas solutiōes ad p̄iū.
sed nulla tenet p̄ doc. sed cōiter dicimus q̄ in pa-
tronis ecclie spectat lapsus sex mēsum a tpe va-
cationis. z sic loquatur bec decretalis. **I**n patro-
nis vero secularib⁹ spectat quatuor mēses. z sic
intelligat. c. qm̄. s. eo. z. c. cū. pp̄. j. eo. rō diuersitatē
qz patron⁹ ecclie hz sex mēses ad p̄iādum
laicus hz quatuor mēses. vt i. c. vnico. eo. ti. li. vi.
vnde quisqz spectat infra tps sibi p̄fixum ad p̄i-
tādum. z sic paz curat dependentia litis. qz pp̄
contentionē patronoz nō debet deferri ecclie
ordinatio. **S**i autē laicus z cleric⁹ p̄tendunt
sup ipso patronatu. tūc debet expectare p̄ mēsa
sex. qz magis dignum trahit ad se minus dignū
vt in. c. qd̄ in dubiis. de cōse. ecclie. vel altaris. z h̄
tenet Jo. an. licet Hosti. aliter. z quod dixi de pa-
trono ecclie intellige quando ecclie persona
habet patronatum nomine ecclie. nam
si haberet ratione patrimonij. idem per omnia
dic in clerico quod in laico. ar. in. c. cum dilectus
infra eodem. z vide bonam glo. in de. fi. eo. ti. in
verbo plures in fi.

DReterea Patron⁹ ius-
patronat⁹ pro-
pria auctoritate alienare nō pōt nec ab
ecclia aliqd̄ tempozale exigere nisi tpe fundati-
onis a diocesano illud fuerit sibi reseruatū. p̄
ponit duplex factum resp̄sibile. z. p̄ra z. m̄ sta-
tuit z penā iponit. z. p̄mū decernit. z. ibi p̄iū.
tertia. ibi p̄ctus. **Q**uod p̄ ex principio iuncto si.
qz patronus non potest donare ius patronatus
sine consensu ep̄scopi. z intellige dum vult do-
nare laico vel clerico ratione patrimonij. secus
si vult donare ecclie. vt in. c. illud. s. eo. **Q**uod
secundo regulam z tene mēti qz patronus non
pōt exigere aliquod seruitiū ab ecclia pa-
tronata nec aliquid tempozale nec aliud graua-
men inferre nisi reperiat illud iure cautum. vel
fuerit reseruatū p̄ ep̄m tempore foundationis
ecclie. z p̄ hunc tex. als p̄ncipalit̄ cōsului qz popu-
lus h̄ ius patronat⁹ nō poterat exigē a p̄b̄ro
certos cereos in recognitiōem iuris patronatus
ex q̄ illud nō fuit sibi reseruatū tpe foundationis.
Quod 3. ex h̄ z ex tex. qz patron⁹ nō pōt p̄pria
auctoritate suare aliqd̄ seruitiū sibi vel tpeale in
ecclia. sed h̄ debet facere ep̄s ad petitiōez patro-
ni. qd̄ nō. z pro h̄ allego bonū tex. i. c. cum dilect⁹
de p̄sue. z vide Anno. in. c. qm̄. s. ne p̄la. vices su.
Et ex h̄ infero qz si patron⁹ in testō mandauit ec-
clesiam p̄strui z reseruaui aliquā pensionem an-
nuatim filijs exoluēda qz nisi ep̄s illud reseruet
patrono p̄ statutū suū nō poterūt filij exigē illā
pensionē. facit qd̄ le. z nō. i. c. significatū. de p̄b̄e.
Et ex p̄dictis z ex tex. nō nō ip̄robarum a iur̄ vt
p̄ceptio alicuius tpealitatē reseruet patrono tpe
fundationis aucte ep̄i. z tene mēti istum tex. in h̄
iuncta glo. **N**ota vltimo ibi z moderatos qz

grauiamen impositum per ep̄iscopum debet esse
moderatū. ideo sentiunt doc. z bene qz si ep̄isco-
pus pensionem statuit patrono que est immode-
rata respectu aliorum reddituum ecclie vel ex
postfacto incipit multuz grauari qz poterit redu-
ci ad debitam moderationem. facit. c. i. de cōsue.
quod nota. **S**ed hic dubitatur nunquid pa-
tronus possit vendere istos fructus vel reddit⁹
tempozales quos percipit ab ecclia. **E**t idē pos-
set queri de aduocato. **I**nno. videtur velle qz si
redditus sunt incerti non possunt illos vendere
z sic potest intelligi bec l̄ra secundum eum. nam
etiam sequeretur absurdum. quia patronus nō
posset exigere istos redditus ex quo vendidit
emptoz non posset quia nō habet ius exigendi.
sed hoc non placet Hosti. quia quisqz pōt ven-
dere rem incertam. z videtur tunc vendita spes
habendi. sicut cum venditur iactus retis vel par-
tus ancille vel fructus futuri. vt in. l. si iactum. ff.
de ac. emp. z vendi. z. l. nec emptio. ff. de cōtrabē.
emp. ideo concludit Hosti. qz istos redditus
tempozales potest patronus vel aduocatus vē-
dere. **N**ec obstat qz emptoz non posset exigē
quia immo poterit. cum iura venditoris transfe-
runtur in emptozem. dicit etiam Hosti. qz cū ista
iura non possunt esse sine iure patronatus vēdit
istis redditibus transibit accessorie ius patrona-
tus z videtur mirabile qz minus dignum acces-
sorium trahit ad se maius dignum. z p̄ncipale
adducit in ar. c. ex l̄ris supra eo. **S**ed certe illud
ar. non est bonum. quia ibi patronatus accedit
vniuersitati z ratione accessionis est minus di-
gnum. **S**ed in casu nostro ius patronatus est
quid p̄ncipale z dignius omni respectu. z sic nō
debet transire trāslato accessorio. z ideo moder-
niores tenent contrarium z melius. nam funda-
mentum Hosti. ex alio est falsum. quia videtur
presupponere qz ius exigēdi redditus non pōt
transferri titulo remanente apud venditorem.
nam videmus qz rector ecclie locat z vendit
redditus totius ecclie titulo tantum remanen-
te penes eum. vt in. c. si. ne p̄zela. vices suas. patz
etiam in usufructuario qui potest vendere com-
moditatem usufructus iure remanente penes
se. vt in. l. necessario. §. si. ff. de pericu. z cōmo. re.
vendi potest ergo patronus vel aduocatus ven-
dere redditus tempozales etiam incertos iure-
patronatus remanente penes se. z intellige de
redditis impositis tempore foundationis. naz
ip̄sum ius alimentandi quod habet patron⁹ ex
dispositione iuris vel honoz qui debetur perso-
ne sue. licet sint ista tempozalia. non tamen pos-
sunt vendi quia inherēt persone ipsius patro-
ni. quia non possunt ali vel honozari per alium
ar. in. c. si. de offi. delega. **S**unt enim bec iura ita
annexa iuris patronatus vt non possunt ab eo ab-
dicari. **Abbas.**

Quam autē laic⁹ patron⁹
vno presentato
pōt aliū p̄ntare. sec⁹ i patrono clerico

Vel specialius sic. In pluribus successine presenta-
tis a patrono laico epō dat ratificatō. s3 in pnta-
tis a psona ecclesiastica potior est pmo pntatus. z
scda pars ibi verū. z ē de pncipaliozib9 tituli.

Ad p q licz pson9 laicus possit variare cū pntat
z9 accumulatiue. nō aut pōt ex toto recedē a p
z h pbat ar. hui9. c. nā si possit ex toto recedē a
pōzi nō daret facultas epō institūdi quē vellet
cui9 pntat hic cauet. z ideo inf p lures pntatos a
patrono laico. epus debz eligē idoneozē. Et fir-
mat hoc Jo. an. bic z in regula in re cōi. de reg.
iur. in mercur. ¶ Tō scdo q pntatio qnqz pti-
ner ad laicum qnqz ad collegiū qnqz ad psonā
ecclesiasticā. facit. c. ea noscūt. de bis q si. a pla.

Ad tūo q patron9 ecclesiastic9 nō pōt variare. vñ
dicit Inno. q pntatio ipius h3 vim electiōis qz
quēadmoduz electozes variare nequnt. vt in. c.
publicato. de elec. ita neqz patron9. z itellige de
patrono ecclesiastico cui cōpetit pntatio iure ec-
clesie. secus si iure patrimonij. qz tūc idem p oia
in eo qd in laico. ar. j. eo. cū dilectus. z vide bonā
glo. quā tenebis mēti in cle. ij. j. eo. ti. ¶ In gl. i.

in si. dic melius. vt. s. dixi in p nō. q ex toto rece-
dere nō pōt a pōzi. ¶ In glo. ij. ibi cū dubitat
gs potior sit. Nota glo. q loc9 ē gratificatiōi cūz
cetera sint paria. als potior est pferēd9. Et ex h
decidit qd. pone q erant duo psoni. vnus cleri-
cus als laicus qui pmo pntarūt vnuz. deinde lai-
cus variando pntauit aliū. nūqd habeat locum
dispositio hui9 tex. vt epus possit inuestire scdm
dic q nō qz primus ē potior cum fuerit pntatus
ab vtroqz. scdm vō tm a patrono laico. Itē licz
patronus possit presentare in pndiciū pntati. si
tm pōt in pndiciū cōpatroni. de quo vide latius
p Jo. an. in dca regula in re cōi. ¶ Itē dubitat
qd si scdo pntatus ē idoneior pmo vel ecōtra nū
quid epus habeat optiōē. Jo. an. vñ sentire q
sic. dicit enim q hic nō ponderat excessus ido-
neitatis sed satis ē q vterqz ē idoneus. sed ego
putarē oppositū p. c. si forte. lxiiij. di. vbi dī q vbi
vota sūt paria pferēdus est qui maiorib9 iuuat
meritis. z videt tex. s. eo. qm. z iste tex. satis facit
p hac opi. dū ponderat q scdm erat eque ido-
neus. secus q si erat magis idoneus. z p hoc pu-
tarē q si magis idoneus postergaret pōt appel-
lare. qz hic pmittit iudicio epī tāqz bono viro.

nā vbum iudiciū sapit discretionē z arbitriū bo-
ni iuri. p h uide qd le. z nō. in. c. ij. de corp. uicia.
z in. l. fideicomissa. s. qz qz. de le. ij. ¶ In gl. pe.
in si. gl. dicit Hosti. q iō ē. qz cet9 clericoz tanqz
spūalis ē dignior z spūalia debēt eē firmiora. ut
in. c. ij. de trāsla. pla. facit cle. cum illuso. de renū.
z illd psalmiste q pcedūt de labiis meis nō faciā
irrita. xxvi. di. psalmista. z hic dixit beatus Ber.
q vbi sacerdoti aut sacrū aut sacrilegū qd nō.

Ultra glo. qro de qōne quotidiana. pone q pa-
troni variāt i pari numero. utputa qz vnus pre-
sentat unūm z als aliū. nūquid epus habeat opti-
ōē institūdi quē uult. ¶ Jo. an. adducit istā lraz
i ar. q sic. qdā tenuerūt oppositū. S3 ego teneo

pntatūm z allego glo. nō. xvi. q. vij. si plures.
z Inno. in. c. i. s. e. in si. facit. c. venerabilē. de elec-
iūcta glo. in vbo fauere. z hanc opi. tenent etiam
Bas. de cal. z do. me9 dñs Cardi. hic qnimo de
iuris rigoze possit attēdari q epus pōt etiā insti-
tuere ex nēu. ex quo patronus nō pcedat. arg. c.
qm. s. eo. sed pntatūm est equis. maxime p dcm
c. venerabilē. qd bñ facit ¶ Ultimo qrit nūqd
epus institūdo scdm sit puniendus aliqua pēa
qz postergauit pntatūm. Inno. vñ variare. z Jo. an.
post eū. Sed dic q aut spreuit instituere primū
sine cā. z tūc h3 locum pena. c. pastoralis. j. e. aut
non spreuit instituere sed distulit vt haberet cāz
examinādi z ante instōnē patron9 pntauit aliuz
z nō d3 puniri aliqua pena qz vsus ē aucte legis
qz nō peccat q legis aucte actuz gerit. xxiiij. q. iij
qui peccat zc.

Nobis ¶ Institutione eccle-
siae facta de consensu epī ac
quirat ius patronat9 h pmo. Patronus
nō eligit pntatūm in puentuali ecclesia sed in capella
sic hscdo. psona debet pfectiōis honor z alimē-
tat ab ecclesia si vgar ad iopiā. Et vt ex his p3 tria
sūt dca. scdm ibi ceterz. 39 ibi p fūdātōe. z iste tex
ē d pncipaliozib9. ¶ Tō p ibi si gs. q gcūqz cō-
struit ecclesiaz acgrit ius patronat9 vñmō h faciat
cū pnsensu diocelani. sec9 si sūt ipi9 pnsensu. nā nēo
d3 edificare ecclesiaz vñ capellā vñ altare sine pnsen-
su epī. vt i. c. nēo. d. cō. di. i. z i. c. aucte. d. pui. li. vi.
vñ ex sua improbitate nō d3 pūlegiū pleg. et p h vñ
si gs. isert ad qōnē. nūqd mlr ifidelis bētic9 in-
deus vñ excōicac9 acgrat ius patronat9 ex pstructi-
one eccle. de muliere t3 Jo. an. q sic. qz masculi
nū pcpit feminiū. vt nō. in. c. gñali. de elec. li. vi.
z in. c. si gs suadēte. xvij. q. iij. iūcto. c. mulieres.
de sen. ex. adduco. c. si. de pef. pbe. z vide bonaz
glo. in. c. qm inuestituras. xvi. q. vij. z alias pcor
quas dixi in. c. cū scd3. s. eo. z i. d. c. si. De iudeo
z ifideli dicēdū ē q nō acgrit. p h tex. cū glo. in
c. frigētē. z i. c. pie mēti. xvi. q. vij. De bētico idē
dicēdū. tū qz bētic9 nūbil h3. cū oia ipō ius sint cō-
fiscata. vt in. c. cū fm leges. de here. li. vi. tūz qz p
supposito q acgruisset ius illud eēt pscatū fm
Jo. an. z facit qd nō. ij. q. vij. maximi. z nō h dcm
q ius patronat9 trāsit cū pscatiōe bonozuz. vide
qd dixi in. c. cū laici. s. e. z glo. xvi. q. vij. filius. De
excōicacōe pcludit Jo. an. q nō d3 admitti. tm ad-
missus acquirat ius patronatus. sed nō exercitiū
facit quod nō. in simili. in. c. vñtatis. de do. z p. u.
z. c. decernim9. de sen. ex. li. vi. i nouella. ¶ Tō
secūdo q in capella patronus h3 pntare rectorē
z dic in capella id est in qualibet ecclesia non colle-
giata. etiā si sit pcochialis. quia iura non exclu-
dunt patronum a presentatione rectoris nisi in
ecclesia collegiata. ¶ Item ex hoc z ex tex. nō
q qlibet ecclesia collegiata pōt dici puentualis. s3
de pntitudine h vbi referat a d ecclesiaz religioso
ru3. sed de iure z ex vocabul9 etymologia hoc
vbi ppoziōabile ē oib9 collegiaz. nā d3 puentual
a conueniēdo. quia ibi conueniūt sic collegiata

a colligendo, qz ibi colliguntur, fac qd habet. in. c. i. xv. di. **¶** Ad ibi a patronis eligi qz patronus largo modo dicit eligere, na p in se eligit unum ex pluribus z postmodu illu pntat epō. nō tñ ē ppe electio de qua intra tractat, qd patet qz p electio nem acquiri ius electo, vt in. c. cū inf canonicos de elec. vide glo. nō. in. c. quāto. lxij. di. que dicit qz p electionē acquiri ius pntate, z per pfirmatio nem acquiri exercitiū z illā gl. semp nō, quā vidē tur seg doc. i. c. tñsmiffaz. de elec. s3 p pntatiōem vel electōez quā fac patron⁹ nō acquiri tale ius pntato. ar. i. c. qd aūt. s. eo. **¶** Nota qz vbi pntat patron⁹ supior nō simplr d3 pfirmare s3 poti⁹ insti tuere pntatiū, nā ppe dñta est iter institutionez z cōfirmatōez, pfirmatio fit de electo a collegio, z dñ superior pfirmare, quasi s3 firmare, qz p ele ctionē iā fuit tñslatū ius, sed p institutionē tñsferē plenū ius, vñ institutū est ius in bñficio in aliū tñs ferre, de qz i. c. auctoritate. s. de insti. z facit quod le. z nō. in. c. cū in illis. de pbe. li. vi. z in. c. i. z ij. de insti. co. li. **¶** Ad ibi loci epō. qz de iure cōi in ecclsijs patronatis institutio pntet ad epm. nō s3 pōt patron⁹ istud ius institutiōis tñsferre i alium platū, qz nō pōt imutare dispositionē canonum in pndiciū epī. vt i. c. regliti. s. de testa. z nemo pōt facē qn iura locū hēant in sua dispositiōe, vt in. c. tua. de testa. z in. l. nemo. ff. de leg. i. **¶** Ex hoc infero qz si qd i vltia volūtate mādauit capellam pstrui z disposuit qz institutio pntet ad certum platū inferiorē epō. nō valet illa dispositio, vñ illa particula habebitur p nō adiecta, s3 si vult illud obtinē d3 suppleri epō. vt h statuat quod pōt. p h tex. nō. in. c. cū dilect⁹. de p sue. facit quod h nō. in gl. i. v. nisi. ppe mediū. **¶** Ad tria iura qz pseqf patron⁹ ex iurepatronatus. pīmū est qz pntat re ctorem. z m est bonoz pcessionis. tertium qz si de uenit ad iopiam pseqf alimēta. sed qz pīmū est clarū. **¶** Quero circa pīmū quid est pcessionis bonoz vario mō exponit. qdam itelligūt qz cum patro nus venit ad eccliam d3 pntat cum clericis ob uiam sibi facē pcessionaliter salteyvfqz ad ambi tū ecclie. quod itelligūt doc. quādo psona ē tal cui h pueniat puta rex vel magnus pnceps. z h seruat **¶** Henerijs in ecclia sancti **¶** Marci i q dux h3 inspatronatus z pīmicerius cum alijs cano nicis exēit sibi obuiā. **¶** Itē debet bonoz. qz pze ceteris laicis ē bonozād⁹ i cessionibus vel alijs. vel ponitur p pntatōe. qz is quem pntare vult. z ipse simul pcedūt ad epm. p institutionē habenda. ita nō. glo. i. c. pie mentis. xvi. q. vlt. z vtrūqz dī ctum pōt sustētari. **¶** Circa 3m ius qrit. nūquid idī sticte vges ad iopiam d3 alimētari ab ecclia. dic qz nō. s3 qñ supē ecclie detractis expēsis necessa rijs. nā p s3 uenit dū ē fructibus z cultui diuino ac repatōi ipi ecclie. z de his q supsunt s3 uenit dū ē patrono. sic i s3 i sua i liberto q h3 alere pa tronū egētē. vt i. l. si qd a liberis. i. s. alimēt. ff. de liberis agno. z ad h allego tex. cū bona glo. in. c. qdūqz. xvi. q. vij. sed dices tu quale pūlegium est illud. nam ecclia de supsuis tenet subuenire

omnib⁹ pauperib⁹. vt i. c. qm. xvi. q. i. So. abun dantius z meli⁹ pūdebit patrono qz alijs pau peribus. **¶** Item pauperes nō hnt actionē s3 ecclie siam. vt nō. in. c. sic bi. xlvij. di. z c. exigunt. i. q. vij sed patron⁹ h3 actionem per bec iura canonica. **¶** Et circa pīmū ius pōt dubitari qd si ecclia est col legiata. nūqd saltem patron⁹ hēbit pntare ad p bēdas. z sentit Jo. an. qz sic qd s3 placet. ar. c. fi. de pcel. pben. z c. dilect⁹. de pbe. **¶** Item iura solū excludūt patronū ab electōe pntati in pūctuali ec clia. sec⁹ s3 in presentatōe canonicorum qd nō. **¶** Et idē sentit **¶** Do. s. e. suggestū. **¶** Et vltra bec tria iura psequitur patronus quartū. s. ius defendē di. vñ debz defendere eccliam. z pōt denunciare pbrum si est dilapidator. vel als inbonell⁹. vt i c. filius palle. gl. i. satis fuit. s. declarata. ideo zc. **¶** In glo. in vbo pūctuali. **¶** Et hac glo. nōbili potes capere doctrinā certam qualiter cognoscat. an ecclia sit collegiata. z sepe contingit h discepta tio inter epm z clericos ecclie. naz episcop⁹ vult libere pferre bñficiū. Clerici vero bñficiati in ec clia dicūt qz habent eligere cum ecclia sit col legiata. z de iure cōi electio pntet ad collegium vt i. c. i. de elec. **¶** Qualiter h cognoscit **¶** Inno. h tra ctat. i. c. postulasti. j. co. z **¶** Do. z Jo. an. hic z pclu sio sit ista. nā p ē recurrēdū ad ordinē seu institu tiōē ecclie. z si fuerit institutū vt ibi ecnt plures collegiati. tūc ecclia hēbit iura collegij sicut institu tū vt ibi ecnt rector sol⁹ vel cū clerico. tūc hēbit ius collegij. **¶** Et sic pōt itelligi. c. vt qz. s. de vira z ho. de. **¶** Itē ecclie cathedrales z regulares de iure cōi sunt collegiate. vt in. c. ne pro defectu s. de elec. z supra. de statu regul. c. ij. **¶** Si vero non apparet de ordine seu institutione videndū est vtrum ecclia habeat pūilegium super iure collegij. si vero non constat defendetur ecclie in possessione sua. nam si est in possessione col legij habebitur pro collegio. nisi contrarium pro betur. als si non est in possessione tractabitur tanquā beneficium simplex. **¶** Quomodo autem cognoscetur qz sit in possessione collegij. dic qz ex ercet iura pertinentia ad solum collegium. vtpu ta quia consueuerunt clerici facere syndicum z per eū iurare. l. i. ff. quod cuiusqz vniuer. z in. c. imperatoruz. z in. c. in pertractandis. de iura. calū. vel habuit sigillum commune. ar. in. c. signi ficante. de appella. **¶** Item consueuerunt eligē pzelatum. vt in. c. i. s. de electione. z idem in simili bus. z vide aliqua per **¶** Federi. consilio. lix. his cessantibus non sufficit qz in ecclia sint plures clerici beneficiati. vt per hoc dicatur qz faciunt collegium quia possunt esse singulares. vt est bonus textus. in. c. dilect⁹. de excess. prelato. **¶** In glo. in verbonisi nota hanc glo. qz nullus ci tra papam potest concedere laico patrono vt eli gat pzelatum vna cum clericis in ecclia conuē tuali. z pro hoc ego allego. c. ij. de iudi. vbi dicit qz episcopus non debet disponere spiritualia iu dicio laicorum. **¶** Item allego. c. massana. s. de elec. vbi patet qz non valet consuetudo vt laici z

clerici simul eligant. nec ob. c. p. tuas. s. de arbi. ubi clericus et laicus potest esse arbitri in causa spirituali. quod actus arbitrari non est spiritualis sed actus eligendi sic. vel potest ultra glo. intelligere textum. ut sentit. Inno. quod ex consuetudine vel statuto episcopi potest patronus interponere partes suas in electionis tractatu. et sic loquitur textus. non autem ut ipse eligat. unde vox sua non prestat suffragium electioni. et vide quod non idem. Inno. in c. quod sicut. de elec. In glo. in verbo in capella. nota istam glo. quod quotidie allegatur. et in effectu vult quod invito patrono non potest effici ecclesia collegiata et si de facto fiat subdistinguit quod si patronus non assensit habebit presentationem prelati intelligit pre-supposita illa opinio. quod iuridice fieri possit. si autem consensit tunc perdit ius presentandi sed retinet alia iura patronatus. Sed opinio. huius glo. quod non potest fieri invito patrono. et hosti. s. eo. suggestum. et videtur sequi contra doc. h. per do. An. g. satis bene distinguit quod aut subest necessitas. et tunc potest hoc fieri invito patrono. alioquin preceat prima opinio. quod satis placet cum ius patronatus habeat patronus ex gratia ut in c. qm. s. eo. ideo non debet sua contradictio impedire quo minus subveniat necessitatibus ecclesie. facit. c. nullus. s. eo. Ultimo hic queritur quid si patronus non vult prestare assensum electo per canonicos. dicitur contra doc. et bene quod si sine causa contradicit non ob. contradictio ex quo electio alioquin legitime facta. et facit. c. sacrosancta. in. fi. s. de elec. r. c.

De vestras Patronus ecclesie vacantis quousque sit clericus ad eam se prestare non potest. consultatio. et ratio. scilicet ibi cum igitur. Inno. per regulam quod nullus debet se ingerere ecclesiastice prelationi et facit hoc lra ad quoniam. nunquam licite quis potest petere episcopatum vel aliam prelationem de quo vide per archidia. in. c. qui episcopatum. viii. q. i. et i. c. scripture. ea. ca. r. q. potest argui ibi ex textu. quod si movet ex favore charitatis. ut aliis prosit non peccat petendo. secus si ut prestat. et sic ratione ambitio de quo vide larius per eundem ar. i. q. i. ordinaros et bona glo. in. c. tua. de eta. et qua. que videtur in hunc ponere veritatem. Sed quero nunquam iste textus habeat locum in beneficio simplici videtur quod non. nam papa in responsione fundat se super prelatione contrarium tenet hic Jo. an. quare ratio est in aliis beneficiis simplicibus. Sed suum dicitur ego opinio. non enim est ambitiosus pauper clericus emittit preces ut sibi provideat de beneficiis. ut i. c. cum apostolus. s. de preb. et i. c. tua. s. de eta. et quali. non. gl. in. c. fi. de concess. preb. li. vi. et in dicto. c. tua. Jo. credo posse dici quod preces emittere potest ex quo dignus est et idem generis. sed seipsum prestare non potest. quod videtur hoc ex potestere ex debito. Item facere iudicium de persona sua et auctorizare in seipso que omnia prohibita sunt. ar. in de. ij. de re. ec. non alie. et in. c. qualiter. s. de elec. et in. c. si. de insti. Sed quero quid si episcopus prestat sponte et motu proprio beneficium patronatus ipsi patrono nunquam valeat collatio. videtur primo quod non quia institutio facta sine presentacione prelati est irritanda vel irrita. ut in. c. illud. s. eo. et in. c.

decernimus. xvi. q. vij. Contrarium tenet hoc doc. nec ob. contrarium. quod patronus acceptando collationem videtur consentire. nec hoc casu videtur se ingerere. quod non habet originem a se sed a superiore. Item presentacione quousque intervenit ex post facto. ut in. c. si vero. s. eo. Item valet sepe institutio episcopi sine presentacione. ut i. c. iij. et c. ea. te. s. eo. cum similibus. et h. nobis. Item etiam posse attestari quod patronus non presentando se sed preces emittendo possit assistere episcopo ut sibi provideat de illo beneficio dum non sit curatum. ut sic evitetur prelati ambitio et sit indigens. et h. per ea que dixi. s. In glo. in fi. dic ad illud. c. cum in iure. quod ibi ille non eligit se sed coelegit. quod primo fuit electus ab aliis et postea ipse consensit. et est casus valde non. quod ubi preceat ad electionem palam si quis videtur se vocari a fratribus potest consentire electioni sue et alium non eligere. et vox sua computabitur in numero. secus ubi preceat clam seu per vias secreti nij clandestini. quod tunc vox sua non computaretur. quia cum ipse ignoret vota aliorum si diceret eligo me tanquam ambitiosus esset repellendus. et sic intellige. c. humana. de elec. et quod ibi non. et in glo. se. In glo. si. ubi non videtur computanda. hoc itelligit. ut plene non. in. d. cum in iure. de electio. r. s. succincte tetigit r. c.

Quam propter

Si quod iurispatronatus non diffinit infra quatuor menses episcopus ordinabit ecclesiam sine preiudicio eorumque. ponit dictum et protestacionem subdit ibi itaque. Inno. primo casum prima fronte mirabile in quo non valenti presentare currit tempus. nam ratione litis preceat non potest patronus aliquid presentare. et nihilominus sibi tempus currit quod si non presentat infra quatuor menses episcopus libere ordinabit ecclesiam. et intellige per restringendo dixi in. c. quonia. s. eo. Item facit iste textus. ad quoniam quotidiana. nunquam patrono ignoranti et impedito vel solum ignoranti currat tempus. Item. De. dicit posse argui per istum textum. quod sic. nam litigans impedit presentare ut in. c. ex lris. s. eo. et in. c. ij. de in. integ. resti. et nihilominus sibi currit tempus. facit quia istud tempus versus prefixum patrono potius in favore ecclesie quam in sui odium. quod tempus currit ignoranti. per h. gl. non. in. c. statutum. de preb. li. vi. facit. l. genero. ff. de his que non. i. fa. Item queritur de modico preiudicio prelati in ceteris recognoscit i patronum per institutum ab episcopo ut h. in fine. Contraria sententia semper tenuit. et ita postmodum reperi tenere. Frede. consilio. cxxiiij. et apte sentit Jo. an. in. c. ij. s. de supple. neg. pla. naz regulariter tempus prefixum ad eligendum versus preceat non currit ignoranti. ut in. c. quod diversitate. de preb. s. de in. fi. nec oportet quod puniri sine culpa sua. nec ob. iste textus. quia hic non constabat quis esset patronus merito episcopus ordinat ecclesiam sine patrono. sed ex quo episcopo constat de patrono non debet illam ordinare sine illius presentacione. xvi. q. vij. de decernimus. facit. c. si vero. s. eo. ubi evincens iurispatronatus repugnat institutum foris quod reintegra debet iste patronus qui non fuit negligens requiri. ut

presentet et non est verum quod non agat de iudicio quod expedit personam bene clericum sibi gratum. Item est bonum in presentando. ut i. c. nobis. s. eo. quod non de parari sine culpa sua nec est verum quod ipsa sit hic statutum non in odium personam sed in fauorem ecclesie. nam si hoc esset verum non esset diuersitas inter personam laicam et clericum in tempore presentationis. et tunc vnde per quatuor menses alius sex. facit theorica Bar. i. l. genero par. ubi dat regulam quod ad incommotum alicui non potest allegari ignorantia. secus si ad modum. per quod non. i. d. c. statutum. de presentando. li. vi. **In** glo. ij. ibi. s. eo. ea. te. et dicitur ibi dixi. nam textus iste potest intelligi in patrono laico quod per quatuor menses solum ad presentandum. id est litem decisa non spectat ultra quatuor menses sed quia patronus ecclesiasticus per sex menses. id est spectat exitum litem usque ad lapsus sex mensium. et sic loquitur. c. ea. te. Et ex his habes unam definitionem inter personam ecclesiasticam et laicam. **2^a** definitio est quod patronus laicus potest variare et presentare. ut i. c. cum autem. et quod ibi dixi. s. eo. secus in patrono ecclesiastico. ut ibi. **3^a** definitio respectu subiectionis. quod magis est subiectus patronus ecclesiasticus quam laicus. nam legatus presertim beneficium non vocato patrono ecclesiastico quod facere non potest si patronus est secularis. ut non. in. c. primo. **4^a** definitio est in pena incurrenda si presentat indignum. nam per quodam patronus ecclesiasticus presentando indignum peruat eo ipso per prima vice presentando. ut i. c. ij. de suppl. neglig. pla. secus in patrono laico per quosdam sed Posti dicit idem in laico. per hoc textus. in autem. de sanc. epi. s. si quis oratorum domum. et in autem. de eccle. titu. in. s. si quis per redemptionem. tu vide quod plene non. in. c. cum vos. de offi. ordi. et ibi satis plene dixi. Quinta definitio est in re reddenda. quod patrono laico non redditur de temporalibus. secus in patrono ecclesiastico. ut in. c. cum presentare. de pui. Sexta definitio est in ordinatio ne tituli. et de hac dicitur ut dicam. j. eo. postulasti. Septima in donatione quod ius presentandi potest donari personae ecclesiasticae sine consensu episcopi si non seculari. ut i. c. illud. s. eo. Octava definitio est custodia ecclesie vacantis. nam presentandi ecclesiasticus per custodia ecclesie vacantis et non secularis. ut i. c. bone. de appel. et ibi dixi. **Alia** definitio potest colligi ex dicitur Innocentio. i. d. c. cum presentare. quod in oneribus de ecclesia presentata presentandi adiunare. vide ad presentanda per Posti. in summa. in. s. in quibus differunt. Si autem dicitur presentandi presentandi ecclesiasticus et secularis. tunc dicitur quod censent iure ecclesiastici ut sic maius dignum attrahit ad se minus dignum de quod vide bona glo. i. c. i. e. ti. li. vi. per se. consilio. lxiiij.

Quam dilectus

Legatus de latere ecclesiarum cuius alia ecclesia est patrona sua sue collationi referuare potest licet non vacet et presertim cum vacat hoc per. Et duobus presentandi a patrono laico potest superior institui. et sic quo ad intellectum iste textus. habet duo dicta diuersa licet quo ad litteram ambo commiscantur diuisis. nam per presentandi petitio. et definitio. ibi nos igitur. **1°** potest legatus de latere potest referuare beneficium presentandi vacanti collationi sine presertim per se certe persone. et sic habes bonum casum quod legatus non

possit conferre ius ad rem nec presentandi beneficium vacanti. potest tamen referuare beneficium per certa persona si tamen ius aliquod acquirat illi persone. ut j. dicitur. Et de hac referuatoe legati dicitur ut i. c. deliberatoe. et c. presentandi. de offi. lega. li. vi. **2°** potest duas definitiones inter patronum ecclesiasticum et seculari. nam patronus ecclesiasticus subest iurisdictioni legati. unde potest legatus presertim referuare beneficium presentandi et referuare collationi sue presentandi no ecclesiastico iure et irregulato. secus in presentandi seculari. et ad hoc quotidie allegat ista littera. et de hoc aliquid j. et definitio est in variatoe quod secularis potest variare. et non bene quod presentandi variatio etiam clerico si est presentandi roe presentandi sui quod presentandi ut laicus et non ut clericus quod non ita bene alibi probat. **3°** Item non ar. optimum quod presentandi presentandi clericus censetur ut laicus. et sic videtur quod sicut laicus non potest presentandi patrimonio suo etiam per impatore sine causa. ut non Innocentio. in. c. quod in ecclesiarum. de presentandi. et legiste in. l. si. C. si presentandi ius vel uti. pub. ita nec clericus patrimonio suo presentandi. facit quod dixi in. c. presentandi. de re. do. Item non. quod valet ar. a sufficienti partium enumeratoe. de quo ar. vide bonum textus. in. c. venerabilis. s. de elec. Item non quod possidens iniuste beneficium compellitur restituere cum fructibus medio tempore perceptis. quod intelligitur si erat possessor male fidei. secus si bone fidei. ut dicitur domini de rota decisione. xxiiij. **4°** Ultimo non practicam presentandi in beneficiis in fauorem petentis beneficium. nam potest ecclesia sibi ad iudicari pacifice possidendam. et sic vnde bene locum utilis rei vendicatio. facit quod non Innocentio. in. c. cum venerabilis. s. de re. do. **In** glo. ij. ibi quodam commutatione. et ex hac glo. iusto textus. non quod si presentandi beneficium iurispatronatus de presentandi presentandi sic beneficium archidiaconus. per hoc quod non glo. i. de re presentandi. vbi dicitur quod potest superior expedire de presentandi presentandi sine aliqua presentandi. ut non se. in tractatu de re presentandi. **In** glo. in verbo decreuerat ibi finitur legatio et hoc dictum est hodie approbatum in dicto. c. presenti. de offi. lega. li. vi. **In** eadem glo. ibi dictum pape intelligitur quod hoc facit de speciali mandato suo. alio non potest legatus referuare beneficium collationi pape. de quo vide in Spe. eo. ti. in. s. nunc tractemus. in. v. sed etiam. **In** glo. penul. ibi non dedit sed referuauit. Et differentia est inter ista. nam per collationem beneficij vacaturi acquiritur ius istius presentandi. et sic de facili desideraret mortem proximi in cuius locum se crederet successurum. ut in. c. ij. de concess. presentandi. sed per istam referuationem non acquiritur ius ei pro quo referuauit quia nihil cum eo actum fuit et ideo ut dicit Posti. et bene posset legatus mutare propositum et alteri conferre. et sic non datur ista votum captande mortis hoc ultimo casu. honestius tamen esset et tutius ut referuatio fieret generaliter nulla persona expressa. **In** eadem glo. ibi referuare electiones hoc non procedit. unde de hac particula dicitur ut hodie habetur in. c. presentandi. et in. c. deliberatione prealle. Et in si. glo. nota bene glo. nam communiter tenetur per hoc. licet Spe. tenuerit oppo. ti. ij. s. nunc tractemus. v. sed

nūquid. sed tu tene p̄mū qđ fatis p̄batur p̄ istū
 tex. nam si potuisset reseruare b̄nficiū p̄sonus
 laicoꝝ non oportebat distinguē inf̄ laicum ⁊ cle-
 ricum. put̄ hic facit papa. ⁊ idē archi. in. c. hozta-
 mur. lxi. vi. ⁊ p̄ eūdem in. c. ij. de p̄bē. li. vi. ⁊ ba-
 bes glo. nō. in. de. p̄ l̄ras. de p̄ben. que querit qđ
 in papa ⁊ certe papa pōt cū laicus habeat hoc a
 papa. ar. in. c. iij. s. eo. ti. sed vbi papa facit menti-
 onem de patronatu laici non valet collatio tāq̄
 surrepticia. qz papa non p̄uenit p̄ferre talia be-
 neficia saltim quin faciat mentionē. vt nō. in. d.
 de. p̄ l̄ras. hic tractat aliqua Inno. ⁊ Hosti. que
 sunt hodie decisa. in. c. p̄nti. ⁊ in. c. deliberatione
 de offi. lega. lib. vi. ⁊ vide quia materia huius. c.
 ibi expeditur.

Pastoralis Si laicus patronus
 onos successine p̄ntet valet institutio
 de scdo non ob. appellatione p̄nti facta p̄ p̄sonū
 ep̄s in q̄ maliciose p̄mū repulit eidē in p̄petenti
 b̄nficio. puidere p̄pellit. ⁊ in hoc vltimo ē casus
 singularis. in p̄ma ponit p̄sultatio. in scda r̄sio
 ibi nos. ⁊ vtraq̄ pars subdiuidit vt patet in tex
Nō p̄mo qz p̄sonus post p̄ntationē p̄mi pōt
 variare ⁊ scdm p̄ntare. nō solū imediate ⁊ re ite
 gra. sed etiā in p̄sita appellatione p̄ p̄mū. Et ex
 hoc ⁊ ex tex. nō. qz p̄mo p̄ntatus nō pōt appel-
 lare vt alius nō p̄ntet ⁊ instituat. Itē ex hoc nō
 regulā qz id qđ attētari pōt an appellationē pōt
 attentari etiā appellatione in p̄sita si alia iuris
 regula non obstat. nā vides hic qz variatō patro-
 ni laici admittit p̄ appellationē in p̄sita p̄ p̄mū
 quēadmodū admitteret ante omnē appellationē
 bene facit qđ in simili habet in. l. postq̄. ff. vt le-
 gatorz noīe caueat. Itē nō ar. ⁊ quasi exp̄ssū
 qz si patronus ecclesiasticus p̄ntat scdm non valet
 institutio ipsius. habet ergo illa p̄ntatio q̄si vim
 electiōis. vt in ea p̄sonus ecclesiasticus cogat p̄si-
 stere. de quo dixi in. c. cū aūt. s. eo. ti. In glo. i.
 ibi qz appellatio tenet ab initio nō. glo. iūcto tex.
 ex qua habes vnū remediū cōtra debētē institūē
 si sine cā legitima nō vult admittere p̄ntatū. pōt
 enim p̄ntatus appellare ab hoc grauamine. Po-
 ⁊ aliō remediū extra glo. vt p̄ viaz q̄re iste pre-
 sentatus adeat sup̄iorem debētis instituire ⁊ pe-
 tat vt p̄pellat illū ad institūēdū eum. p̄ hoc qđ le-
 git ⁊ nō. in. c. ex pte astens. de p̄ces. p̄ben. ⁊ in. c.
 cū Bertold. de re iudi. Quid aūt si habēs insti-
 tuere non instituit infra sex mēses nūqd aūt po-
 testas deuoluit ad sup̄iorem sicut seruat in eo qui
 habz p̄ferre. dic qz nō. qz nullibi statuit t̄ps ad in-
 stitutionē faciēdā. vñ t̄p̄ est arbitrariū. vt dixi
 post d̄nos de rota. in. c. ij. de p̄cess. p̄ben. Porz
 ergo qz p̄ntatus attentet vnū ex duobus reme-
 diis p̄dictis hec t̄m app̄llatio quā in p̄ponit p̄mo
 p̄ntatus valet. vt dicit glo. ante p̄ntationē scdi. s̄
 post p̄ntationē tollit. qz nō fuit appellatū contra
 patronū nec potuisset appellare ne aliū p̄ntaret
 quia esset contra ius qđ cōcedit p̄sono laico po-
 testatē variandi ⁊ accumulādi qđ nō. In glo

in vbo maliciose in fi. Jo. an. ⁊ Hosti. in hoc arti-
 culo sic distinguūt qz aut p̄ntatus notorie erat di-
 gnus. vt qz sciebat bene cantare ⁊ legere ⁊ erat
 bone fame ⁊ p̄sumit malicia p̄tra ep̄m eū respu-
 entē. ar. in. c. vnico. de scrutinio. aut p̄ntatus eui-
 dentē erat indignus ⁊ nō p̄sumit malicia. ar. in. c.
 euidentia. de accu. aut sumus in dubio. ⁊ tūc si epi-
 scopus eū nō examinavit ⁊ sp̄reuit eū instituire
 p̄sumit malicia vt dicit ista glo. in fi. arg. bo. in. c.
 eoꝝ. xi. q. iij. aut p̄misit examinationē sed nullaz
 inflocutoria. ptulit ⁊ idem. aut inflocut. ē qz non
 erat idoneus ⁊ ille nō appellauit ⁊ sibi nō ē ipu-
 tandū. qz videt acq̄uisse inflocutorie ⁊ sic trāsi-
 uit in rem iudicatā. ar. in. c. cū dilecti. s. de elec. b̄
 vltimū nō placet q̄si omisso appellationis h̄z so-
 lum impedire regressū sup̄ p̄ncipal. nō autēz cōtra
 iudicē qui male iudicauit. qz ad illud agit nunc
 ⁊ ad aliud primo. nā agit nūc nō vt instituat in
 primo beneficio. sed vt ep̄us puniat de malicia
 sua ⁊ sic non obstat res prius iudicata. pro h̄ vi-
 de Inno. ⁊ Jo. an. in. c. sacro. de sen. ex. vbi apre-
 tenēt qz succūbēs in cā ⁊ nō appellans pōt post
 modū habere regressum cōtra iudicē qz male iu-
 dicauit. ⁊ facit qđ nō. instit. de obli. q̄ ex quasi
 delict. in prin. ⁊ p̄ glo. ⁊ doc. in. c. pastoralis. in. s.
 qz vō. de offi. delega. ⁊ bec bene nōbis. ⁊ satis fa-
 cit iste tex. in ar. i. v. verūtamē. vbi ḡralit̄ p̄stituit
 vt ep̄us qui maliciose r̄enuit puniat ⁊c. vt in l̄ra
 Sed quero nūquid ista pena h̄eat locū siue ep̄s
 sp̄reuit p̄mū ante p̄ntationē scdi vel postmodū
 So. sūt opi. vt recitat hic Jo. an. quidā itelligūt
 qz bec pena habeat locū q̄si ep̄us an p̄ntationem
 scdi noluit admittē p̄mū. scus si fecerit hoc p̄
 p̄ntationē secūdi. qz tūc vltus ē iure suo. vt in. c. cū
 aūt. s. eo. Alij dicūt qz si p̄mū ē idoneior h̄z locū
 pena. sc̄ si sc̄us ē idoneior vel saltē eque ido-
 doneus. Tertij dicūt ⁊ videt approbare ip̄e Jo.
 an. qz pena locū habz si ep̄us maliciose p̄mū nō
 admittit qz sic l̄ra loquit. do. and. videt velle qz si
 p̄mū erat idoneior vel saltē eque idoneus p̄mit-
 titur pena. sc̄ vbi sc̄us nō fuisset idoneior. nō
 placz mihi scdm mēbrū. s. qz si p̄mū ⁊ sc̄us sunt
 eque idonei p̄mittat pena. si nō instituit p̄mū. mo-
 ueoz qz. c. cum aūt. s. eo. relinquit hoc iudicio epi-
 vtruz instituat p̄mū vel scdm. si ergo ep̄us vti
 facultate a iure sibi p̄cessa penā nō meret. xxij.
 q. iij. qui peccat. Itē indirecte p̄uaret patronus
 facultate p̄ntandi scdi qz si ep̄us icurrēt penam
 sibi institueret. p̄ eā idoneū nūq̄ institueret scdm
 gnimo sentit Jo. an. in. c. cū aūt. s. eo. qz ex quo
 sc̄us est idoneus. h̄z p̄mū sit idoneus nō p̄mittit
 pena si instituit sc̄us. de quo t̄m dic vt ibi dixi.
 Cōcludēdo ḡ dic qz aut ep̄us sine cā rōnali an p̄-
 s̄ntationē scdi noluit admittē p̄mū ⁊ h̄z locū p̄ca
 aut nō dixit an p̄ntationē scdi se nolle admittē. s̄
 forte qz volebat eū exaiare ⁊ iteriz fuit p̄ntat. se
 cūd. si ex p̄iectur. pōt p̄stare d̄ malicia epi institūē-
 tis scdm h̄z locū pena. in dubio vero aut sc̄us ē
 idoneior ⁊ non p̄sumitur malicia. aut p̄mū est
 idoneior ⁊ credo qz sit p̄sumenda malicia. arg.

ar. l. c. si forte. l. xliij. di. aut vterqz est eque idoneus
z placet oño An. vt. s. dixi vt committat pena. quia
data paritate in meritis pñm? vt potior. ar. in. c. si
a sede. de preb. l. i. vi. sed mihi plus placet pñm?
qz data pñtatione rōe secūdi null? est potior cuz
patron? possit accumulare aucte iuris. sed i. c. si
a sede. p. real. pñm? erat potior in iure vt ibi col
ligitur.

Postulasti Si ad pñta-
tionez recto-
ris ad titulū ecclie aliqs fuerit ordina-
tus patron? q nō pñsentit ad ipam cū vacabit po-
terit pñsentare. b. d. vel sic. Nullū pñdiciū gñat
pñono q non pñsentit pñtationi facte p rectore de
ordinādo ad titulū ecclie sue. pñsultatō. z rñsto
ibi ad qd breuiter. ¶ Tñ. i. ar. z quasi expñsum
qz rector ecclie pōt pñtare ad titulū ecclie sue ali-
quos ordinādos z vigore hui? pñtatis debent
isti ordinādi cū fuerint ordinati psequi alimēta
ab illa ecclia. p hoc tex. bon? l. c. per tuas. el. iij. s.
fimo. z. c. cōgrēte. de cle. non resid. qd intelligo
vt ibi dixi. Dec. pcedūt etiā si ecclia sit iurispatro-
natus sed patrono qui nō pñsentit per hoc nul-
lum pñdiciū gñatur. vt in tex. ¶ Tñ. secundo
qz plures possunt esse ordinati ad titulū vni? ec-
clesie nō tñ oēs erūt rectores ecclie. sed solūmō
habent ius alimētoz donec eis fuerit alit? pñsū
¶ In gl. i. ibi eo inuito possent intitulari cōpetē-
tius adaptare qd segt in glo. in verbo vel possz
vsqz ad finē. z iste due questionē q hic sequit
fussent ponēde in si. glo. z sic glo. esset clarioz z
mens totius glo. est inuestigare quale pñdiciūz
generat pñono si pñsentit intitulationi. z qd si nō
pñsentit. ¶ In effectu facit tria mēbra q aut patro-
nus erat absēs z nullo mō cōsensit aut expñse cō-
sensit aut erat pñsens z tacuit in p mēbro qñ nō
cōsensit z erat absēs. gl. ponit tres opi. Prima
qz pñdiciū nō gñatur patrono quomin? possit
pñsentare rectorem quēcūqz cum ecclia vaca-
uerit. sed isti intitulati ad pñsentationem recto-
ris remanebūt in ecclia vt ibi alimententur. z
opi. est q p mortē sacerdotis q eos pñtauit po-
terit patronos illos remouere de ecclia. z sic
oz itelligi lra dum dicit nullum pñdiciū gene-
rari patrono. z bec fuit opi. Jo. q fuit mot? quia
ad patronū pertinet pñtatio rectoris z clericoz
fm cū. Tertia opi. est distiguēs q aut ecclia ē
collegiata z patronus nullum habet ibi pñsen-
tare nec pñtū nec clericos. aut nō est collegiata
z pcedat opi. Jo. pal. quo ad secundum z tertū
mēbro glo. est satis clara z ideo dic vt in ea. Sed
pñbēdendo hic sparfe tacta per glo. z docto.
distingue q aut querit de pñtatione ordinandi
ad titulū ecclie. aut de pñtatione vel institutione
vt sit clericus in ecclia z sic habeat ibi pñtū
bñficiū. p casu dico qz rector solus habet potesta-
tem pñtadi ordinādos oñmō ipalia ecclie ad
aliam eccliam non pertineāt hoc pbat satis bñ
ista lra ibi p intitulationem huiusmodi z. vbi pa-
pa videtur approbare istam pñsentationē recto-

ris. tamen sine pñdicio iuris patroni. Ad idēz
dictum. c. p tuas. z. c. cōquerēte. z isti sic ordinati
habebūt in ecclia alimēta nō tñ erūt canonici in
ecclia vt quidā dixerūt z male. qz illa pñsentatō
solū sit ad effectū vt habeat vnde viuere vt satis
innuit in tex. in. d. c. p tuas. ep̄s tamen nō debēt
admittere nisi redditus ecclie sufficerent recto-
ri z ordinanti vel intitulanti. als fm hosti. z bñ
nō euadet ep̄s penā. c. accepim? de eta. z quali.
¶ Sed est dubiū nūqd post mortē rectoris q pñta-
uit isti remaneant in ecclia. nam sunt opi. vt pa-
tet ex predictis. Concordando dicere q aut ec-
clesia non est patronata z debet ibi remanere ex
quo rector z ep̄scopus consenserūt. sed si facul-
tates non sufficerēt nisi p rectore successor q nō
peccauit nō debet puniri. ideo remouebunt illi
intitulati. h. pbo per dictū. c. cōquerente iunctis
bis que ibi dixi. z per ldo. in. d. c. per tuas. aut ec-
clesia est iurispatrona tus z pcedit opi. Jo. an.
vt ad petitionē patroni isti remoueantur. qz sine
ipsius cōsensu nō potuit titulus perpetuus pñti-
tū in ecclia. ar. in. c. pñcipali. l. xliij. di. z eoz que
nō. in. c. ad bec. de offi. vic. z sic possūt reduci ad
cōcordiā opi. glo. nā patrono iminet pñdiciū
nā si veniret ad inopiā non ita posset alimentari
abundanter si etiā intitulati sunt alimentādi ab
ecclia. Secūdo casu pñcipali cū querit de pñ-
sentatione ad inferiora bñficia ecclie. aut ecclia
est collegiata. z glo. hic dicit q nullum habet pa-
tronus pñsentare. z sic nec pñlatum nec canoni-
cū. z nobis hāc glo. singularit quā videt appo-
bare. Jo. an. cum distinctione q aut patron? nō
referuauit sibi ius pñtadi ad canonicatos z pce-
dit opi. glo. aut referuauit sibi hoc ius pñtadi
z poterit pñsentare. ar. in. c. si. de concess. preben.
¶ Sed aduerte quia ipsemet Jo. an. simpliciter in
c. nobis. s. eo. tenuit q licet patronus non possit
pñsentare pñlatum ad pñendas. tamen poterit pñ-
sentare. z hāc opi. ego arbitroz veriozem quia. c.
nobis solum affert in ecclia collegiata pñtatem
eligendi pñlatum z sic videtur pmittere pñtato-
nem ad pñendas. ¶ Itē intra simpliciter dant patro-
no pñtatem pñtandi ad bñficia p eū dotata. fac. c.
dilectus. cl. iij. s. de preben. aut ecclia nō est col-
legiata z patronus in dubio habet pñtationem
rectoris z alioz clericoz. vt in. c. pñcipali. pal. qd
intellige vt dixi qñ instituendus oz esse ppetuus
secus si rector vult sibi eligere vñū clericū vt sibi
ministret in diuinis nō dādo sibi bñficiū in ec-
clesia. istū enī pōt rector sibi eligere ad libitū. ar.
in. c. vt quisqz cleric? de vita z ho. de. z bec oia
pcedūt vbi pñonus nō pñsentit intitulationi. si aut
patronus cōsensit opini. assignant eē glo. sed
cōioz z verioz est q cessante pñtatione patron?
nō tenet pñtare de necessitate aliqū ex illis inti-
tulationis sed de honestate sec? vel vbi esset pñuetu-
do z sic pōt itelligi ar. hic sup̄rū. in si. a pñio sensu
vel dico posse dici q illa exceptio nisi de patro-
no z. nō referē ad pñtate dicta. sed ad id quod
dixerat nullū pñdiciū gñari pñono vt sit sensus

q̄ si patronus censit facit sibi p̄iudicium. vt nō possit amplius illos remouere. Itē in alimētis q̄ p̄mo erūt illi ititulati alimētandi. nec moueat te q̄ clausula debeat referri ad p̄ximiora z non ad magis remota. uam istud fit q̄n ex relatione ad p̄xima surgit absurditas. vt in cle. ne in agro z in. s. ceter. iuncta glo. de sta. regula. est enim absurdū dicere q̄ patronus teneat p̄ntare intitulationem. q̄ sic p̄ titulatione indirecte daret ius ad vacaturū beneficiū qd̄ eē nō debet z vide ad mām quod nō. Pau. in cle. ij. co. ti.

Transmissio P̄son^o etiā clerici ecclesiam vacatē p̄ferre nō p̄t. z si p̄tulit p̄t n̄bilomin^o ad illā p̄ntare. cōs diuisio scda ibi p̄sultationi. **Ad** p̄ q̄ p̄cessio seu collatio facta p̄ patronū etiā clericū nō h̄ vim p̄ntationis. nā si haberet effectū p̄ntatiōis nō potuisset capitulū aliū postea p̄ntare. q̄ p̄onus ecclesiastic^o nō p̄t variare. vt in. c. cū aut. s. eo. **Ad** scdo quē posse venire cō factū. p̄ntiū si iuribus nō s̄sistit. de quo t̄m dic vt plene dixi in. c. cū sup de cōces. p̄bē. z p̄ Cal. c. si q̄ p̄s b̄z. de re. ec. nō alie. **Ad** q̄ p̄son^o ex vi iuris patronat^o nō p̄segitur p̄ntatē ecclesiam p̄cedendi. neq̄ p̄ntiū rectorē eligēdi. s̄ p̄ntandi institutiū ep̄o loci. **Et** nō ex tex. p̄ntia vocabula q̄bus debem^o vt in hac mā. nā p̄ntie patron^o nō eligit sed p̄ntat. z ep̄us p̄ntie nō p̄firmat sed instituit. Itē nō q̄ p̄son^o h̄z p̄ntare ex quo infert Jo. an. q̄ p̄son^o nō releuat si infra tēp^o sibi a iure p̄cessū solū eligit p̄ntādum. nā debet reali^o p̄ntare q̄ tēp^o ē p̄fixū nō ad nudā electōem sed ad p̄ntatiōem ep̄o faciēdā. p̄ hoc. c. vnico. j. eo. ti. li. vi. Inuenit t̄m q̄dā electio ip̄rope dicta. q̄ p̄son^o p̄ in mēte eligit vt etiā simplici v̄bo vt electū p̄ntet ep̄o. nō enim posset p̄ntare nisi p̄ eligeret. sed t̄m vt dixi nō ē. p̄pe electō de qua iura canonica disponūt. v̄n p̄ eū nō transferi ius sp̄uale in electū. sed ē q̄dā initiū ad institutionē obtinēdā. vt in. c. qd̄ aut. s. eo. facit quod nō. Inno. in. c. qd̄ sicut. de elec. z sic ip̄rope itelligit iura q̄ dicūt p̄sonū posse eligē. z per h̄c tex. doc. dāt p̄ntatiōis actu. nō enī d̄z dicē p̄son^o p̄nto vobis clericū cui ecclesiam cōcessi seu p̄tulī. sed d̄z dicere h̄c clericū elegi vobis p̄ntādum. z sic p̄nto eū z peto euz p̄ vos institui. **Opp.** s̄ tex. in eo q̄ dicit q̄ capitulū p̄mo p̄cessit ecclesiam vni. z postmodū p̄ntauit aliū. ex q̄ enim lapsū erat tēp^o p̄fixū ad p̄ntādū nō poterat apli^o p̄ntare. vt in. c. ij. de supp. neg. pla. **So.** dicit Jo. an. q̄ capitulū fecit p̄ntationē infra semestre p̄putandū a tpe vacatiōis z noticie. ar. in. c. ij. de p̄ces p̄ben. **Et** nō singularit̄ h̄ v̄bū. exp̄sse enim sentit q̄ p̄son^o nō currit tēp^o ad p̄ntandū. nisi a tpe noticie. idē ip̄e sentit in. d. c. ij. qd̄ lat^o dixi in. c. cum p̄pter. s. eo. **Sed** hic cadit nōbilis qd̄. pone q̄ p̄onus fuit negligēs infra tēp^o. z sic deuoluta est p̄ntas ad ep̄m. q̄ro igit quātū tēp^o habebit ep̄us ad p̄ferēdū z q̄n incipit sibi currere temp^o an a die deuolutiōis an a die noticie. z de hac q̄e

vide plene p̄ d̄nos de rota decif. cxxij. z p̄clude q̄ ep̄us h̄z sex mēses a die deuolutiōis z noticie quēadmodū h̄z in aliis b̄nficiis spectatibus ad collationem suaz. z hoc semestre nō currit nec p̄ nec scdo seu vltiori collatori. nisi a tpe noticie. vt in. c. l̄z. de supp. neg. pla. vbi p̄ Inno. z in. c. q̄ diuersitatē. in si. de p̄ces. p̄bē. **Portet** t̄m vt ignorantia ep̄i nō sit nimis supina. q̄ illā nō excusat. vt in. c. vt aiaz. de p̄sti. li. vi. z circa hec lat^o vide qd̄ dixi. in. c. ij. de p̄ces. p̄bē. **In** gl. ij. ubi nō d̄z ip̄oni nisi exp̄mat. nō. glo. singularit̄ q̄ pena p̄ntationis p̄ntis eligēdi vel p̄ntadi non d̄z ip̄oni nisi a iure exp̄mat. **Itē** nō q̄ pena q̄ a lege ip̄o in re ip̄onit nō d̄z extēdi p̄ idētitatē rōnis. p̄ h̄ fac de pe. ol. i. in. s. pena. z vide qd̄ plene nō. Jo. an. in regula odia. z in regula in penis. in mercu. fatetur t̄m hic Jo. an. q̄ isti capitulares p̄ntēt p̄nta exordinaia. facit. c. de causis. de c. ff. de le. **El** timo ex glo. q̄ro de q̄one vtili quā omisi in. c. cūz dilect. s. eo. vbi meli^o cadebat. pone q̄ p̄ntatio si mul p̄nteat ad p̄sonū clericū z laicū. nūqd̄ legatus de latere possit tale b̄nficiū p̄ferre. nam si habetur respectus ad clericū hoc p̄nti ad laicū minime. vt in. d. c. cū dilect. v̄n surgit dubietas rōe mixtūre cū ista p̄ponētia sint diuerse nature. v̄n dubitat de p̄posito seu mixto cui^o nāe debeat cēseri. de hoc vide p̄ Fre. p̄silio. lxxij. vbi p̄ multa p̄cludit legatū nō posse. q̄ nō d̄z p̄uari patronus laic^o p̄pter mixturā clericū. facit ad hoc. c. satis. de sepul. z. l. si cōem. ff. quēad. sui. admit. faret t̄m q̄ legat^o poterit vti iure clericū z p̄ferre ecclesiam cū p̄sensu solius laici qd̄ nō. z ibi vide latius.

De censib^o z exactiōib^o z pcuratiōib^o. Bica.

Cōtinuat ad p̄cedētia sic. Elisiū ē de vno onē ecclesiaz vt ē ius patronat^o. restabat merito vidē de aliis onerib^o. ideo subicit Bica de censibus z exactiōibus z pcuratiōib^o. z de mā habet. x. q. ij. z iij. per totum.

Ancitum

Clarior mō itelligit. id v̄tio mō sūmari p̄t. sed ibe rēdo l̄re cōit sic p̄t sūmāi ecclesie fundāde d̄z p̄ dote tribui mansus liber a quo libet seruitio temporali ad ecclesiasticū non tenet sed si aliquid cōfertur ecclesie vltra mansuz tenet ecclesie soluere ex eo onera consueta. z tria sūt dicta. scdm̄ ibi z p̄sbyteri. tertius ibi z si. **Ad** p̄ q̄ patronus non potest sibi retinere aliquod seruitium in dote necessaria ecclesie. z sic itelligit illud verbum mansus. de quo. j. latius. **Ex** q̄ infertur q̄ si patronus dat solum dotem necessariam non potest sibi retinere aliquam p̄sionem vel aliquod seruitium. nec puto auctoritatez ep̄i p̄desse cū sit p̄ ius. ar. in. c. vides. x. di. p̄ hoc infero ad intellectū. c. p̄terea. s. ti. p̄. vt patron^o statuto episcopi possit aliqd̄ t̄pale reseruare quādo